

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA
OPĆINA ČITLUK
OPĆINSKO VIJEĆE ČITLUK

Broj: 01-02-106/25
Čitluk, 31. ožujka 2025. godine

Na temelju članka 27. točka 24. te članka 111. Stav 3. Statuta općine Čitluk ("Službeno glasilo Općinskog vijeća općine Čitluk", broj: 2/08, 6/08 i 3/13), Općinsko vijeće Čitluk na sjednici održanoj dana 31. ožujka 2025. godine *donosi*

ZAKLJUČAK

Članak 1.

Usvaja se Izvješće o radu Općinskog načelnika za 2024. godinu.

Članak 2.

Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenom glasilu Općinskog vijeća općine Čitluk“.

PREDSJEDNIK
Općinskog vijeća Čitluk

Ivica Jerkić, dipl. nov.

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA
OPĆINA ČITLUK
- NAČELNIK

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2024. GODINU

Čitluk, ožujak 2025. godine

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2024. GODINU

Temeljem članka 41. točka 14. Statuta općine Čitluk ("Službeno glasilo Općinskog vijeća općine Čitluk", broj: 2/08, 6/08 i 3/13), te članka 15. alineja 10. Zakona o načelima lokalne samouprave ("Službene novine Federacije BiH", broj: 49/06 i 51/09), podnosim Izvješće o radu koje se odnosi na 2024. godinu.

Sastavni dio ovog Izvješća čine i Izvješća o radu općinskih službi za upravu.

U općem dijelu Izvješća prikazane su tematske cjeline koje nisu obuhvaćene ili su samo djelomično obuhvaćene izvješćima Općinskih službi za upravu.

Ovim Izvješćem želim da u određenim crtama prezentiram ono što je učinjeno u razdoblju na koje se odnosi ovo izvješće, kao i prijedloge mjera što činiti ubuduće.

Radi što boljeg pregleda Izvješće je podijeljeno u dva dijela i to: *I - Opći dio i II - Izvješća općinskih službi za upravu.*

I. - OPĆI DIO

Ovim izvješćem ću pokušati prikazati što je učinjeno u protekloj 2024. godini. Na samom početku ću istaći kako u odnosu na protekle godine nije bilo nekih značajnih promjena kada je u pitanju zakonska regulativa koja se tiče jedinica lokalne samouprave.

U protekloj 2024. godini općinska uprava nastojala je na najbolji način odgovoriti na postavljene zadatke i nastaviti sa realizacijom infrastrukturnih projekata.

Završena je izgradnja sportske dvorane Osnovne škole Bijakovići i njeno opremanje, završena je izgradnja sportske dvorane srednje škole dr. fra Slavka Barbarića i objavljen natječaj za opremanje dvorane, nastavili smo radove na izgradnji Kulturno-informativnog centra u Čitluku, nastavljani su radovi na izgradnji područne ambulate Doma zdravlja Međugorje-Bijakovići, a završeni su radovi na izgradnji područne ambulate Doma zdravlja u Čitluku. Završena je zamjena rasvjetnih tijela u Domu zdravlja Čitluk. kao i renoviranje nove prostorije za stomatološku ordinaciju. Dom zdravlja Čitluk dobio je novo vozilo hitne medicinske pomoći, a Edukacijsko-rehabilitacijski centar Sveti Josip Radnik dobio je novo specijalizirano vozilo. U Centru za socijalni rad Čitluk završena je rekonstrukcija i opremanje nekoliko prostorija. Završena je zamjena krovišta Glazbene škole Brotnjo. Završena obnova Doma kulture u Donjoj

Blatnici, završena jedna faza obnove Doma kulture u Krehin Gracu i završeno opremanje knjižnice Doma kulture u Donjim Hamzićima u sklopu projekta „Cooltura Čitlukom i Kutjevom. Započeli su radovi na izgradnji javnog wc u Bijakovićima, a nastavljeni su radovi na izgradnji parkinga Perkušića.

Općina Čitluk uz navedene projekte redovito održava i širi lokalnu cestovnu infrastrukturu i za ovu namjenu kontinuirano izdvaja značajna proračunska sredstva na području cijele općine. Značajniji radovi su bili na izgradnji prometnica u obuhvatu Regulacijskog plana Bare 1, radovi u Međugorju, Bijakovićima i Čitluku, završeni su radovi na Dujmovića strani na cesti Krehin Gradac-Vionica, izgrađen kružni tok u Donjoj Blatnici, a započeli radovi na izgradnji kružnog toka u Tepčićima. Završena izgradnja servisne prometnice u Gospodarskoj zoni Tromeda-Međugorje i uređenje zelene površine u na području T zone Tromeda-Međugorje. Započela rekonstrukcija i izgradnja ceste na ulazu u Krehin Gradac-Padine, Bare. Potpisan je ugovor o izradi analize prometa u Međugorju i Bijakovićima.

Javna rasvjeta jako je bitan čimbenik koji u naseljenim mjestima doprinosi osjećaju sigurnosti i povećava kvalitetu života. Na području brojnih mjesnih zajednica postavljena je nova javna rasvjeta ili je izvršena zamjena postojeće, a nastaviti ćemo sa postavljanjem nove javne rasvjete na cijelom prostoru naše općine. U 2024. godini krenuli smo sa drugom fazom postavljanja pametnih klupa na području više naseljenih mjesta u općini Čitluk.

Nastavljeno je s izgradnjom kanalizacijske mreže i priključivanjem novih korisnika na kanalizacijski sustav. Nakon što je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede FBiH imenovalo centralni nadzor potpisan je ugovor i krenulo se s radovima na izgradnji sekundarne mreže kanalizacijskog voda K1 u naseljenim mjestima Međugorje i Bijakovići.

U protekloj godini bilježi se porast broja dolazaka hodočasnika. Jedan dio objekata svoja privremena rješenja zamijenio je trajnim rješenjima, ali i dalje je značajan broj objekata sa privremenim rješenjima, pa je Vlada HNŽ ponovo produžila izdavanje privremenih rješenja do 30. lipnja 2026. godine. Turistička zajednica općine Čitluk završila je postavljanje informativnih ploča na nekoliko lokacija u Župi Međugorje.

Općina Čitluk i Povjerenstvo za obilježavanje i uređivanje grobišta iz Drugog svjetskog rata i poraća od početka su se aktivno uključili u projekt postavljanja križeva za žrtve s područja naše općine na groblju mira na Bilima. Cilj je da se za sve žrtve Drugog svjetskog rata i poraća s područja općine Čitluk postave križevi bez obzira zna li se ili ne zna za njihov grob ili mjesto

stradanja. Mi smo se odlučili za model postavljanja križeva u kojemu je polje predviđeno za žrtve podijeljeno po župama, dok su dijelovi planirani za župe podijeljeni po naseljenim mjestima. Za sve žrtve sa područja općine Čitluk postavljenja su postolja, naručeni su novi križevi, a do sada je uplaćeno za 618 križeva za stradale. Aktivnosti se nastavljaju i vjerujemo kako će do obilježavanja Europskog dana sjećanja na žrtve totalitarnih režima i mise na "Groblju mira" na Bilama biti postavljeno još križeva.

Suradnja s udrugama proisteklim iz Domovinskog bila je korektna. Zajedno pripremamo obilježavanje svih značajnijih datuma i s ponosom odlazimo na sva mjesta gdje su bili naši branitelji za vrijeme Domovinskog rata.

S Udrugom gospodarstvenika Brotnjo održavaju se sastanci sa ciljem poboljšanja poslovnog okruženja koje bi dovelo do daljnjeg gospodarskog rasta.

Suradnja sa župnim uredima Broćanskog dekanata stalna je i Općina Čitluk daje potporu projektima koje provode župni uredi.

Uspješno je završen projekat „Jačanje uloge mjesnih zajednica u BiH“, zajednički projekat švicarske i švedske vlade, koji podržava i provodi Razvojni program Ujedinjenih naroda u BiH – UNDP u BiH. Cilj projekta „*Jačanje uloge mjesnih zajednica u BiH*“ jest unaprjeđenje kvalitete života građana kroz osnažene i odgovorne mjesne zajednice koje potpomažu aktivan angažman građana u javnom životu, dok istovremeno predstavljaju primjer rada lokalnih samouprava u čijem su fokusu ljudi i služe kao katalizator za demokratske transformacije na lokalnoj razini. Projekt se fokusira na poticanje lokalnog razvoja na čelu s mjesnom zajednicom jer upravo one zajednice imaju ključnu ulogu u posredovanju između svojih žitelja i lokalnih uprava.

Općina Čitluk nastavila je suradnju na MEG projektu (Projekt općinskog okolišnog upravljanja) koji provodi razvojni program UNDP-a u BiH, a sufinanciraju Vlade Švicarske i Švedske. Zajedno s Općinom Čitluk u drugoj fazi projekta je još dvadeset općina i gradova iz BiH. Cilj projekta je osnažiti javnu upravu i komunalno poduzeće u smislu donošenja dokumenata i akata koji će poboljšati njihov rad i efikasnost.

Općina Čitluk je sa Ministarstvom hrvatskih branitelja Republike Hrvatske potpisala Sporazum o međusobnoj suradnji pri organizaciji posjeta Vukovaru učenika završnih razreda osnovnih škola iz BiH, koji se školuju prema nastavnom planu i programu na hrvatskom jeziku i za ovu školsku godinu organiziran je posjet Vukovaru.

Sredstvima iz godišnjeg Proračuna preko Sportskog saveza Brotnjo, Općina Čitluk sportsku djelatnost sufinancira kroz Program javnih potreba u sportu općine Čitluk. Za tu je namjenu u protekloj, 2024 godini, isplaćeno 304.676,13 KM. Osim toga, Općina financijski podržava održavanje sportskih turnira na prostoru naše općine, a preko JP Brotnje održavaju se Gradski stadion Bare i Gradska sportska dvorana. U protekloj godini obnovljena je atletska staza i zaletišta na Barama, postavljen novi semafor u Gradskoj sportskoj dvorani, započeli su radovi na dogradnji tribina sa svlačionicama i postavljanju rasvjete na Sportskom centru Jakerovac u Krehin Gracu, te je asfaltirano nekoliko malonogometnih igrališta.

U našoj općini održava se bogat kulturni program. Ogranak Matice hrvatske Čitluk jedan je od najaktivnijih Matičinih ogranaka, a posebno se može pohvaliti iznimno bogatom nakladničkom djelatnosti. Ogranak Matice hrvatske objavljuje knjige, zbornike, časopise, kataloge i druge publikacije, kroz cijelu godinu priređuje brojne manifestacije. "Didakovi dani", održani su po 21.put, a riječ je o manifestaciji posvećenoj promociji lika i djela fra Didaka Buntića i uvelike je doprinijela da se lik i djelo fra Didaka prezentiraju sadašnjim generacijama.

U Vionici je 13. put održana "Međunarodna smotra folklor" koja postaje jedan od najvećih kulturnih događaja te vrste u BiH. Održani su "Blaž Enology", koji promovira autohtone vinske sorte žilavku i blatinu, „Blatničke note dobrote“, "Evergreen Fest", „Susreti pod hrastom“ i mnogi drugi kulturni događaji uz potporu Općine Čitluk.

Naša već nadaleko poznata Turističko-kulturno-gospodarstvena manifestacija "Dani berbe grožđa - Brotnjo 2024", održana je 69. put. "Mladifest" - Međunarodni festival mladih ove godine okupio je mlade iz cijelog svijeta.

Općina u okviru svojih mogućnosti pokušava da pomogne obiteljima davanjem jednokratne pomoći za novorođenu djecu osiguranjem besplatnog prijevoza za osnovnoškolce, studentskim stipendijama, omogućavanjem odrađivanja vježbeničkog staža, nagrađivanjem učenika generacije i dobitnika rektorove i dekanove nagrade, osigurani su besplatni udžbenici za učenike svih razreda osnovnih škola, nastavili smo s organiziranjem sistematskih pregleda učenika osnovnih škola, a od ove školske godine osigurana su novčana sredstva za pomoć maturantima. Osim toga, svi žitelji općine Čitluk kod izgradnje kuće oslobođeni su plaćanja građevinske dozvole do 200 metara četvornih stambenog prostora.

Donesene su izmjene i dopune Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu Jedinog općinskog tijela uprave i stručnih službi općine Čitluk, na koji je svoju suglasnost dalo i Općinsko vijeće Čitluk.

Sve ustanove i institucije u nadležnosti općine obavljaju svoje poslove. Općina Čitluk također uredno izmiruje sve svoje obaveze.

Općina Čitluk je u 2024. godini posebnu pozornost usmjeravala na građenju partnerskih odnosa s višim razinama vlasti, drugim jedinicama lokalne samouprave, institucijama Republike Hrvatske, međunarodnim i drugim organizacijama, te je održano više sastanaka usmjerenih na bolje povezivanje i ostvarenje zajedničkih interesa.

U ovom prvom dijelu izvješća naveden je samo jedan dio aktivnosti koje su bile značajne za prošlu godinu, a u drugom dijelu slijedi izvješće o radu po općinskim službama.

NAČELNIK
OPĆINE ČITLUK

Marin Radišić, dipl. oec.

II. IZVJEŠĆE O RADU OPĆINSKIH SLUŽBI

❖ OPĆINSKA SLUŽBA ZA GOSPODARSTVO

Djelokrug rada Općinske službe za gospodarstvo utvrđen je prema Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu Jedinstvenog općinskog tijela uprave i stručnih službi općine Čitluk.

Općinska služba za gospodarstvo djeluje tako da osigurava zakonitost, stručno i efikasno vršenje poslova i zadataka, racionalnu organizaciju rada, ostvarivanje suradnje sa drugim službama i tijelima uprave u Općini, Županiji i Federaciji.

Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu utvrđena je unutarnja organizacija i broj izvršitelja po ustrojbenim jedinicama i radnim mjestima. Služba za gospodarstvo podijeljena je u dva odsjeka: Odsjek za gospodarstvo i Odsjek za inspekcijske poslove.

Službom za gospodarstvo rukovodi pomoćnik načelnika, a za rad Odsjeka odgovorni su šefovi Odsjeka.

Ukupan broj djelatnika Službe za gospodarstvo je 13.

U poglavljima koji slijede biti će prikazane aktivnosti i mjere koje je Općinska služba za gospodarstvo poduzimala tijekom 2024. godine.

1. ODSJEK ZA GOSPODARSTVO

Odsjek za gospodarstvo neposredno provodi upravni postupak iz oblasti:

- trgovine, turizma i ugostiteljstva,
- obrta i poduzetništva,
- prometa i veza,
- poljoprivrede, šumarstva, vodoprivrede, industrije,
- vodi službene evidencije i propisane registre za obavljanje samostalnih djelatnosti iz nabrojanih oblasti,
- izdaje uvjerenja o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija i ostala uvjerenja,
- izrađuje godišnja izvješća i planove iz gospodarstva,
- sudjeluje u aktivnostima oko dodjeljivanja novčanih sredstava za potpore u poljoprivrednoj proizvodnji,
- vrši upis i promjene u Registru poljoprivrednih gospodarstava i registru klijenata,
- vrši upis i promjene u Vinarskom i vinogradarskom registru,

- vrši upis i promjene u Pčelarskom registru,
- izrađuje godišnja izvješća i planove iz oblasti poljoprivredne proizvodnje
- sudjeluje u postupcima dodjele koncesija i zakupa na državnom zemljištu,
- prati razne investicione projekte i sudjeluje u izradi istih.

Odsjek za gospodarstvo provodi statistička istraživanja u navedenim oblastima gospodarstva, odnosno vrši prikupljanje, evidentiranje, kontrolu i obradu podataka prema metodološkim i drugim uputstvima, priprema izvješća i planove te vrši različite analize na temelju raspoloživih podataka.

Odsjek za gospodarstvo održava kontinuiranu suradnju sa federalnim i županijskim ministarstvima, službama i institucijama: Ministarstvom gospodarstva HNŽ, Ministarstvom poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede HNŽ, Ministarstvom trgovine, turizma i zaštite okoliša HNŽ, Ministarstvom unutarnjih poslova HNŽ, Ministarstvom prometa i veza HNŽ, nadležnim federalnim ministarstvima, Federalnim zavodom za statistiku, Federalnom gospodarskom komorom, Savezom općina i gradova FBiH, Županijskom obrtničkom komorom, Agencijom za privatizaciju, raznim nevladinim organizacijama, udrugama i sl.

U 2024. godini u Odsjeku za gospodarstvo:

- iz oblasti poduzetništva, trgovine, prometa,
 - iz oblasti obrta, poslovnih i tehničkih usluga, industrije
 - iz oblasti turizma i ugostiteljstva,
 - iz oblasti poljoprivrede,
- riješeno je:

1.1. Oblast poduzetništva (pravne osobe)

- 10 zahtjeva za rješenja o obavljanju ugostiteljske djelatnosti ne kategoriziranih objekata,
- 1 zahtjev za rješenje o trajnoj odjavi ugostiteljske djelatnosti u objektima koji se kategoriziraju,
- 19 zahtjeva za rješenja o obavljanju djelatnosti za objekte koji se kategoriziraju
- 2 zamjene rješenja nekategoriziranih objekata.
- 2 zahtjeva za tr. odjave nekategoriziranih objekata po sili zakona.

- 1 zahtjev za rješenje za putničku agenciju.
- 21 obavijesti o početku rada gospodarskih društava ,
- 5 obavijesti o nastavku rada gospodarskih društava,
- 7 zahtjeva za uvjerenja po odlukama o prestanku rada poslovnih subjekata
- 5 odluka o prestanku poslovanja gospodarskih subjekta
- 6 dostava podataka
- UKUPNO 79 predmeta.

1.2. Oblast trgovine (fizičke osobe)

- 27 zahtjeva za rješenja o obavljanje samostalne trgovinske djelatnosti,
- 5 zahtjeva za zamjenu rješenja,
- 20 zahtjeva za rješenja o trajnom prestanku samostalne trgovinske djelatnosti,
- 1 trajna odjava po sili zakona
- 3 zaključka o odbacivanju podneska
- 15 zahtjeva za dostavu podataka
- UKUPNO 71 predmeta.

1.3. Oblast prometa

- 7 zahtjeva za rješenja o obavljanju djelatnosti
- 10 zahtjeva za rješenja o zamjeni obavljanja autoprijevoznike i taxi djelatnosti,
- 27 zahtjeva za rješenja o obavljanju prijevoza za osobne potrebe,
- 4 zahtjeva za privremenu odjavu prijevoza za osobne potrebe,
- 14 zaključaka o odbacivanju zahtjeva,
- 57 zahtjeva za rješenja za korištenje taksi stajališta,
- 5 trajnih odjava
- 1 privremena odjava
- 22 zaključka
- 1 dostava podataka
- 6 uvjerenja
- UKUPNO 154 predmeta.

1.4. Oblast obrtništva

- 34 zahtjeva za rješenja o obavljanju obrta,
- 5 zahtjeva za zamjenu rješenja o obavljanju obrta,
- 14 zahtjeva za rješenja o trajnom prestanku obavljanja obrta,
- 1 zahtjev za privremenu odjavu
- 5 zahtjev za rješenja o odjavi djelatnosti po službenoj dužnosti ,
- 30 zahtjeva za uvjerenja
- UKUPNO 89 predmeta.

1.5. Oblast turizma i ugostiteljstva (fizičke osobe)

- 27 zahtjeva za rješenja o obavljanju samostalne ugostiteljske djelatnosti,
- 16 zahtjeva za rješenja o trajnom prestanku obavljanja ugostiteljske djelatnosti,
- 3 zahtjeva za privremenu obustavu
- 1 zahtjev za rješenje o trajnoj odjavi po službenoj dužnosti
- 16 zahtjeva za uvjerenja i dostavu podataka
- 91 zahtjev za rješenja o obavljanju djelatnosti pružanja ug. usluga u smještajnim objektima
- 16 zahtjev za rješenja o trajnoj odjavi obavljanja djelatnosti pružanja ug. usluga u smještajnim objektima (sobe za iznajmljivanje),
- 1 zaključak o odbacivanju predmeta.
- 14 zahtjeva za rješenja o obavljanju djelatnosti pružanja ugostiteljskih usluga u kućanstvu.
- 1 zaključak o odbacivanju zahtjeva
- 5 zahtjeva za rješenja o obavljanju djelatnosti turističkog vodiča
- 1 zahtjeva za rješenje o odjavi djelatnosti turističkog vodiča
- UKUPNO 192 predmeta.

Za potrebe ostvarivanja socijalnih prava, kao i uvjerenja potrebnih za druge svrhe i riješeno je:

- UKUPNO 26 zahtjeva za izdavanje uvjerenja o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija.

1.6. Oblast poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

- 6 zahtjeva za uvjerenja o prijevozu poljoprivrednih proizvoda,
- 400 zahtjeva za promjene/ažuriranje podataka i izdavanje liste korištenja,
- 60 zahtjev za upis u Registar poljoprivrednih gospodarstava /Registar klijenata i izdavanje Potvrda o upisu u RPG/RK
- 17 zahtjeva za potvrde iz službene evidencije RPG i RK
- 5 zahtjeva za izdavanje uvjerenja za prijevoz vina i rakije
- 4 zahtjeva za upis i promjene u Vinogradarskom i vinarskom registru
- 3 zahtjeva za rješenje o stavljanju u promet vina bez geografskog porijekla,
- 1 zahtjev za rješenje o stavljanju u promet rakija bez geografskog porijekla,
- 10 zahtjeva za upis u Pčelarski registar,
- 58 zahtjeva za promjenu/ažuriranje u Pčelarskom registru,
- 4 zahtjeva za prijavu proizvodnje
- 2 zahtjeva za prijavu berbe
- UKUPNO 570 predmeta.

Odsjek za gospodarstvo preko višeg stručnog suradnika za poljoprivredu, šumarstvo, lov i ribolov i poljoprivrednog inspektora, a sa Županijskim ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva provodio je postupke utvrđivanja općih i posebnih uvjeta koje moraju ispuniti fizičke i pravne osobe u poljoprivrednoj proizvodnji.

Inspektor za poljoprivredu, šumarstvo, vodoprivredu, lov i ribolov po ovlaštenju Načelnika obavljao je i poslove stručnog suradnika za poljoprivredu, šumarstvo, lov i ribolov i u proteklom izvještajnom periodu poduzimao je aktivnosti u okviru svojih ovlaštenja koja se temelje na zakonskim propisima.

U protekloj godini Županijska vlada usvojila je Program utroška novčanih sredstava za novčane potpore u primarnoj i prehrambeno-prerađivačkoj proizvodnji s kriterijima raspodjele sredstava „Potpore za poljoprivredu“ utvrđenih Proračunom HNŽ/K za 2024. godinu.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i poljoprivrede je temeljem istog poticala sadnju poljoprivrednih kultura i proizvodnju poljoprivrednih proizvoda. Ostvarivanje prava na potporu bilo je uvjetovano upisom i ažuriranjem podataka u Registru poljoprivrednih gospodarstava.

Temeljem Programa i Naputka, poljoprivredni proizvođači su podnosili zahtjeve za izlazak na teren od kojih se većina zahtjeva odnosila na biljnu proizvodnju.

Temeljem valjanih zahtjeva sačinjavani su Zapisnici koji su bili osnova za ostvarivanje prava na isplatu potpora. Zapisnici su se sačinjavali i uvidom u RPG.

Županijskom ministarstvu poljoprivrede dostavljena su redovita godišnja izvješća:

- Plan proljetne sjetve i realizacija plana proljetne sjetve ,
- Izvješće o žetvi strnih žita i berbi kukuruza u 2024. godini,
- Izvodi iz JRDŽ za 2024. godinu,
- Realizacija proljetne sjetve u 2024. godini,
- Plan jesenske sjetve u 2024. godini,
- Izvješće o berbi grožđa roda u 2024. godini,
- Izvješće o realizaciji jesenske sjetve u 2024. godini,
- vođenje evidencije o poljoprivrednom zemljištu,
- ostala izvješća manjeg obima.

U 2024. godini izrađena su i Federalnom zavodu za statistiku dostavljena slijedeća izvješća:

- izvješće o površinama i zasadima na kraju proljetne sjetve u 2024.godini (PO -22b)
- izvješće o ostvarenim prinosima južnog voća i maslina u 2024.godini (PO-34b)
- izvješće o zasijanim površinama u jesenjoj sjetvi u 2024. godini(PO-21 b)
- izvješće o ostvarenim prinosima ranih usjeva i voća u 2024.godini(PO-32 b)
- izvješće o ostvarenim prinosima kasnih usjeva i voća, grožđa u 2024. godini (PO-33b)
- izvješće o procjeni brojnog stanja stoke i stočne proizvodnje u 2024. godini (PO- 51-2)
- ostala izvješća manjeg obima.

U Općinskoj službi za gospodarstvo-Odsjeku za gospodarstvo instalirano je pet softverskih aplikacija i to:

- *Docu Nova* kojom se ubrzava postupak prijema zahtjeva, a aplikacija daje mogućnost praćenja predmeta u svakom trenutku i davanje dnevnih, periodičnih statističkih izvješća o broju predmeta, predmeta kojima ističe rok rješavanja i dr.;
- *Registar poljoprivrednih gospodarstava i klijenata* koji omogućava upis poljoprivrednih proizvođača u evidenciju u svrhu popisa ljudskih potencijala, zemljišta i životinja na poljoprivrednim gospodarstvima, osiguranja transparentnog trošenja sredstava namijenjenih potpori i postepenog usklađivanja sa zahtjevima Europske unije radi korištenja sredstava iz pristupnih fondova namijenjenih BiH, jer bez upisa se ne može ostvariti pravo na novčane potpore u poljoprivrednoj proizvodnji. U sklopu ovog programa instalirani su programi za vođenje Vinarskog i vinogradarskog registra i Pčelarskog registra;
- *Program za vođenje obrtnog registra* koji je u funkciji povezivanja sa bazom u Federalnom ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta;
- *Registar PGZP* koji omogućava uvid u Program gospodarenja poljoprivrednim zemljištem.
- *Informacijski sustav sa Web portalom poslovnih zona u F BiH* koji omogućava uvid u poslovne zone u F BiH.

U 2024-oj godini bilježi se niz aktivnosti u suradnji sa drugim službama, gospodarskim subjektima u državnom i mješovitom vlasništvu, privatnom vlasništvu, županijskim i federalnim ministarstvima, institucijama i organizacijama.

Sa Županijskim ministarstvom trgovine, turizma i zaštite okoliša, kontinuirano se djelovalo na zajedničkom radu na suzbijanju nezakonitosti u oblasti trgovine, turizma i ugostiteljstva, te davanju prijedloga i sugestija na nacрте zakonskih i podzakonskih akata, a na postojeće zakonske odredbe tražena su tumačenja i napuci za provođenje istih.

U mjesecu srpnju 2024. godine Vlada HNŽ/K usvojila je Odluku o privremenim rješenjima izdanim na temelju Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti kojom je propisano da ugostitelji koji su imali izdana privremena rješenja o odobrenju za rad ugostiteljskih objekata za smještaj, ukoliko za objekte nisu ishodili uporabnu dozvolu, mogu nastaviti sa obavljanjem ugostiteljske djelatnosti, a najdalje do 30.06.2026. godine. Služba je postupala u skladu s Odlukom.

Sa *Županijskim ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede* Služba za gospodarstvo sudjelovala je na stručnim skupovima na teme uzgoja i zaštite poljoprivrednih kultura zastupljenih na području naše regije, dijelila nadležnosti oko provođenja postupaka dodjele koncesija za korištenje poljoprivrednog zemljišta, ostvarivanja prava na puštanje u promet vina i rakija, ostvarivanja prava na novčane podrške u oblasti poljoprivredne proizvodnje i dr. Putem sredstava javnog informiranja i oglasne ploče upoznavani su poljoprivredni proizvođači s aktivnostima koje su dužni poduzeti. Preduvjet za ostvarivanje prava na potporu bio je upis u Registar poljoprivrednih gospodarstava/klijenata koji se vodi u Odsjeku za gospodarstvo.

Općinsko vijeće usvojilo je Program gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u državnom vlasništvu za područje općine Čitluk 2020.-2025. Program je izradila Služba za gospodarstvo, Odsjek za gospodarstvo na temelju podataka Službe za imovinsko-pravne poslove i katastar i na temelju metodologije koju je predložilo Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ. Program gospodarenja sadrži, između ostalog, ukupnu površinu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države po katastarskim općinama i njime se određuje raspolaganje tim zemljištem (zakup/koncesija).

Nakon usvajanja Programa nastavljeno je s postupcima davanja u koncesiju i u zakup poljoprivrednog zemljišta na području općine Čitluk.

U 2024.godini nakon provedenog postupka, a putem samoinicijativne ponude, Ugovor o koncesiji potpisan je sa 6 (šest) koncesionara, a veliki broj zainteresiranih osoba iskazao je interes za korištenje poljoprivrednog zemljišta putem koncesije.

U 2024.godini za pojedine koncesionare odobravana je promjena kulture i rok na koji se koncesija odobrava.

U organizaciji ovog Ministarstva održavani su stručni skupovi i seminari za općinske i županijske djelatnike na kojima su se svi sudionici upoznavali sa novim Zakonskim rješenjima u oblasti poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, i dr. i iznosili svoja iskustva u provođenju istih.

U suradnji sa *Ministarstvom prometa i veza HNŽ* i Udrugom taxi prijevoznika uspostavljena je i primjenjuje se Lista čekanja za taxi prijevoznike kojom je u taxi prijevoz uveden red kod registriranja novih taxi prijevoznika na području Općine Čitluk. Lista čekanja revidirana je na način da su sve osobe koje se nalaze na Listi duži period pozvane da se izjasne ponovo o svom interesu za obavljanje taxi djelatnosti. Nakon provedenog postupka

uspostavljena je nova Lista čekanja koja će i ubuduće biti osnova za registriranje novih taxi prijevoznika.

Iz oblasti industrije i rudarstva, a u cilju praćenja stanja i aktivnosti u gospodarstvu Hercegovačko-neretvanske županije, te izvršavanja obveze informiranja Vlade Županije, redovito su *Ministarstvu gospodarstva* dostavljana izvješća o poslovanju gospodarskih subjekata, kao i kvartalna izvješća u cilju izrade Programa javnih investicija u Federaciji BiH. Ovom ministarstvu dostavljen je i Godišnji plan za 2024. godinu provedbe Programa razvitka malog gospodarstva HNŽ/K 2021-2024. godina.

Agenciji za vodno područje Jadranskog mora Mostar dostavljeni su podaci vezani za praćenje implementacije Programa mjera Plana upravljanja vodama za vodno područje Jadranskog mora u F BiH (2016-2021)

U suradnji s *Federalnim ministarstvom poduzetništva i obrta i Obrtničkom komorom HNŽ/K* poduzimane su aktivnosti oko usklađivanja poslovanja obrtnika u skladu sa Zakonom o obrtu i srodnim djelatnostima u Federaciji BiH.

Za *Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave HNŽ/K* pripremljeno je i dostavljeno Godišnje izvješće o stanju rješavanja upravnih stvari u upravnom postupku za 2024. godinu.

Općina Čitluk je ,u sklopu Projekta integriranog lokalnog razvoja UNDTP-a u BiH izradila je Integriranu Strategiju razvoja za period 2019.-2027. koja je dovršena i usvojena na jednoj od sjednica Općinskog vijeća općine Čitluk u 2019. godini.

Tijekom 2024. godine predstavnici Službe za gospodarstvo bili su ,kao članovi, uključeni u rad Lokalnog razvojnog tima za izradu Strategije razvoja općine Čitluk i članovi Grupe za razvoj ekonomskog sektora , te tako aktivno sudjelovali u pripremi i organizaciji procesa izrade strategije razvoja ekonomskog sektora i sektorskih planova u sklopu integrirane strategije razvoja općine Čitluk, kao i kasnijem praćenju projekata sadržanih u strategiji razvoja u 2024. godini.

U rujnu mjesecu 2024. godine održana je kulturno-gospodarstvena manifestacija "Dani berbe grožđa 2024" a u organizaciji obilježavanju iste sudjeluju djelatnici općinske službe za gospodarstvo.

2. ODSJEK INSPEKCIJSKIH POSLOVA IZVJEŠĆE ZA 2024. GODINU

Pri Općinskoj službi za gospodarstvo djeluje i Odsjek inspekcijskih poslova u čijem sastavu su: tržišna inspekcija, turističko-ugostiteljska inspekcija, sanitarna inspekcija, komunalna inspekcija i inspekcija zaštite okoliša, građevinska inspekcija i inspekcija poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

2.1. Tržišna inspekcija

Tržišna inspekcija je u skladu sa Zakonom o unutarnjoj trgovini, Zakonom o tržišnoj inspekciji HNŽ, Zakonom o zaštiti potrošača i drugim zakonima i propisima vezanim za obavljanje gospodarske djelatnosti vršila stalni nadzor nad svim gospodarskim subjektima na području Općine Čitluk.

Tijekom godine obavljan je inspekcijski nadzor u gospodarskim subjektima i onemogućeno je da pojedini gospodarski subjekti budu u povoljnijem položaju samim time što nemaju odobrenje za rad izdano od nadležne općinske službe za Gospodarstvo.

U cilju sprječavanja nelegalne prodaje robe bez odobrenja za rad, vjerodostojne dokumentacije i deklaracije za robu protiv fizičkih osoba su izdavani prekršajni nalozi.

Uz provjeru odobrenja za rad kontrolirano je isticanje reklama gospodarskih subjekata, vođenja poslovnih trgovačkih knjiga, opremljenosti gospodarskih subjekata, ilegalna prodaja na javnim i ostalim površinama i radno vrijeme po odluci OV općine Čitluk.

Po zahtjevu stranke u tri gospodarska subjekta proveden je inspekcijski nadzor.

U suradnji sa županijskom tržišnom inspekcijom tijekom srpnja i kolovoza proveden je nadzor nad provedbom Uredbe o naplati članarine turističkoj zajednici HNŽ-e.

Po zahtjevu Federalnog ministarstva financija-Financijske policije Sarajevo proveden je inspekcijski nadzor nad benzinskim crpkama na području općine Čitluk.

Po ovlaštenju načelnika tijekom lipnja, srpnja, kolovoza i rujna sudjelovali u nadzoru i kontroli proizvodnje potencijalnih klijenata za novčane potpore gdje smo utvrđivali vjerodostojnost podataka, dokumentaciju kao i očevid na licu mjesta proizvodnje za sve vrste potpore od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ.

Tržišna inspekcija u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja poduzela sljedeće mjere i radnje:

- Kod 26 pravnih subjekta izvršena je kontrola Izjave i Obavijesti o početku obavljanja djelatnosti istih,
- U pogledu minimalno – tehničkih uvjeta i opremljenosti gospodarskih društava izvršena je kontrola u 57 objekta.
- Donesena su 4 rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti i otklanjanja nedostataka.
- Izdano je 6 prekršajnih naloga.

2.2. Ugostiteljsko – turistička inspekcija

Ugostiteljsko-turistička inspekcija općine Čitluk u 2024. godini u pogledu prava i dužnosti utvrđenim Zakonom o ugostiteljsko-turističkoj inspekciji, Zakonom o turističkoj djelatnosti te drugim Zakonima i propisima iz ove oblasti obavljala je stalan nadzor nad primjenom istih u ugostiteljstvu i turizmu.

Na području općine postoji 107 ugostiteljska objekta, pa je glavni zadatak inspekcije u ovoj godini bio legaliziranje rada, poštivanje propisanog radnog vremena, vođenje knjiga prometa, ovjera cjenika i normativa kao i ispunjenje propisanih uvjeta u ugostiteljstvu i turizmu.

Tijekom godine napravljeno je:

- 162 inspekcijskih nadzora.
- 125 inspekcijskih nadzora je evidentirano putem zapisnika.
- Izdano je 8 rješenja o zabrani rada ugostiteljsko-turističkih objekata radi obavljanja djelatnosti bez odobrenja za rad nadležnog općinskog organa.
- ovjereno je 89 cjenika i normativa.
- Komisijski je zaprimljeno 39 ugostiteljsko-turistička objekta radi utvrđivanja minimalno tehničkih uvjeta.

U periodu od lipnja 2024. godine do listopada 2024. godine po ovlaštenju Načelnika bili smo raspoređeni na poslovima očevida na terenu i sačinjavanju zapisnika radi utvrđivanja činjeničnog stanja u svrhu ostvarivanja novčanih potpora od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ.

U suradnji sa županijskom tržišno-ugostiteljskom inspekcijom tijekom mjeseca srpnja i kolovoza proveden je nadzor nad provedbom Uredbe o boravišnoj taksi u Hercegovačko-neretvanskoj županiji i Uredbe o članarinama u turističkim zajednicama Hercegovačko-neretvanske županije.

2.3. Sanitarna inspekcija

Sanitarna inspekcija je organizirana u Odjelu gospodarstva općine Čitluk. Nadležnosti sanitarne inspekcije temelje se na matičnom zakonu o sanitarnoj inspekciji i drugim propisima vezanim za oblast inspekcija.

- Na osnovu Zakona o sanitarnoj inspekciji, Uredbi o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti i Uredbi o zdravstvenoj ispravnosti živežnih namirnica i predmeta opće uporabe izvršeno je:
- 256 inspekcijskih pregleda u oblasti proizvodnje, prometa, skladištenja živežnih namirnica i predmeta opće uporabe,
- van prometa stavljene su živežne namirnice i predmeti opće uporabe (sredstva osobne higijene, igračke, kozmetika, suđe i pribor za pakiranje živežnih namirnica) u veleprodajama sa proteklom rokom uporabe i ne adekvatnim uskladištenjem na graničnim prijelazima, službeno i po zahtjevu stranke u količini od 2443kom.
- Na mikrobiološku analizu uzeto je 299 uzoraka živežnih namirnica i 181 uzoraka mikrobiološke čistoće predmeta opće uporabe u prometu iz ugostiteljskih ,trgovinskih i zanatskih objekata,
- 29 analiza obavljeno u tvrtkama po sklopljenom - ugovoru sa ovlaštenim laboratorijama, kemijske analize na teške metale, arsen ,teški metali i analize mikotoksina za kavu.
- u objektima za vodosnabdjevanje obavljeno je 26 pregleda, i izvršeno je 42 uzorkovanja vode na mikrobiološke(osnovne i proširene) i26uzoraka na kemijske pretrage,
- Uredbom o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti i Pravilnika o prijenosu umrlih lica od strane ove inspekcije proveden je preventivni nadzor i izdano je 12 sprovednica za prijenos umrlih osoba za inozemstvo po zahtjevu stranke.
- 1 ekshumacija umrle osobe

- na kupališnom kompleksu bazeni "Circle" u Međugorju ,bazenu u etno selu i bazenu Forest izvršeno je po 15 nadzora u pogledu osiguranja općih uvjeta zdravstveno tehnički uvjeta iz navedenih bazena uzeto je po 15 uzoraka na mikrobiološku i fizikalno kemijsku analizu(svi uzeti uzorci su zadovoljavali propisanim uvjetima).
- izvršeno je 15 mjerenja koncentracije rezidualnog klora u vodi, isti je bio u granicama dopuštenog za kupaće vode.
- po odluci Ministarstva zdravstva HNŽ izvršena je proljetna i jesenja deratizacija za javne površine ,školske i dr. odgojne objekte, potok Lukoć, kanalizacija, revizioni šahtovi, deponija smeća ,stadion, groblje, vodozahvat, napušteni objekti
- obvezna dezinsekcija i deratizacija urađena u 124 pregledana objekata o vlastitom trošku po nalogu navedene inspekcije.
- Po zakonu o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti i uredbe o stavljanju živežnih namirnica i p. o. u. u promet u upravnom postupku doneseno je 9 rješenja za otklanjanje nedostatka., izdato je 8 sanitarnih suglasnosti - Obavljen je tečaj higijenskog minimuma(isti se obnavlja svake 4 g.) u svim prehrambenim lancima proizvodnje i promet živežnih namirnica,
- U komisijskom radu sa drugim inspektorima obavljeno je 19 pregleda iz oblasti trgovine iz zanatstva 7 pregleda, iz oblasti ugostiteljstva 39 komisijskih pregleda.

Za bolji i učinkovitiji rad u ovoj oblasti potrebno je u godišnjem općinskom budžetu osigurati materijalna sredstva za prevenciju DDD i (uzorkovanje za laboratorijsku obradu živežnih namirnica ,citirajući iz čl.30. Uredbe o zdravstvenoj ispravnosti živežnih namirnica ... "N list HR HB"br. 1/94 stoji troškove ispitivanja zd. ispravnosti snosi pravna i fizička osoba koja ih proizvodi ili stavlja u promet ako su uzorci bili neispravni, u dr. slučaju troškove snosi nadležan organ koji je dostavio iste.

2.4. Komunalna inspekcija i inspekcija zaštite okoliša

Komunalna inspekcija i inspekcija zaštite okoliša je organizirana u Odjelu gospodarstva općine Čitluk.

Ova inspekcija je poduzimala mjere i aktivnosti na temelju Zakona o komunalnoj djelatnosti HNŽ (Sl. novine HNŽ/K br.4/16) i na temelju općinskih odluka.

U 2024. godini ova inspekcija je postupala po zahtjevu stranki i po službenoj dužnosti te je u tom periodu izvršila 188 nadzora i sačinila 185 zapisnika.

U tijeku 2024. godine doneseno je 3 Rješenja,

-doneseno je 4 Zaključka,

-izdano je 180 prekršajnih naloga,

-godišnja izvješća nadležnim ministarstvima,

-sudjelovala u više radnih timova i povjerenstava na općinskom nivou.

2.5. Građevinska inspekcija

Građevinska inspekcija je organizirana u Službi za gospodarstvo općine Čitluk. Ova inspekcija je poduzimala mjere i aktivnosti na temelju zakona o gradnji HNŽ i na temelju općinskih odluka.

U 2024. godini ova inspekcija je postupala po zahtjevu stranki i po službenoj dužnosti te je u tom periodu izvršila 43 nadzora i sačinila 35 zapisnika.

U tijeku 2024. godine doneseno je 15 Rješenja (o obustavi gradnje, o zabrani gradnje, o uklanjanju objekta ili dijela građevine) i 6 Zaključka (o dozvoli izvršenja rješenja, o prekidu postupka, o odbacivanju zahtjeva kao neosnovanog i o obustavi izvršenja).

U 2024. godini izdato je 6 prekršajni naloga zbog izvođenja gradnje bez potrebne građevinske dokumentacije.

Zbog dugotrajnog postupka rješavanja imovinskih sporova redoviti su problemi u vršenju inspeksijskih nadzora, a što ima izravan utjecaj, na poštivanje odredbi Zakona o građenju, kao i u provođenju općinske odluke o legalizaciji, odnosno rad ove inspekcije. U 2024. godini dostavljeno izvješće o radu nadležnom ministarstvu graditeljstva HNŽ/K.

2.6. Poljoprivredna inspekcija

Poljoprivredna inspekcija je u proteklom izvještajnom periodu poduzimala aktivnosti u okviru svojih ovlaštenja koja se temelje na Zakonima i zakonskim propisima iz oblasti poljoprivrede.

U protekloj godini Županijska vlada je usvojila Program utroška novčanih sredstava za novčane potpore u primarnoj i prehrambeno-prerađivačkoj poljoprivrednoj proizvodnji s

kriterijima raspodjele sredstava „Poticaj za poljoprivredu“ utvrđenih Proračunom HNŽ/K za 2024. godinu.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je temeljem istog poticaja sadnju poljoprivrednih kultura i proizvodnju poljoprivrednih proizvoda.

Temeljem Programa i Naputka, poljoprivredni proizvođači su podnijeli **447 zahtjeva** za izlazak na teren od čega većina zahtjeva se odnosila na biljnu proizvodnju. Na temelju valjanih zahtjeva sačinjeni su zapisnici koji su bili osnova za ostvarivanje prava na isplatu poticaja. Izlasci na teren i sačinjavanje zapisnika dovršeni su u suradnji sa dva inspekcijska tima.

Sačinjen je jedan zapisnik o činjeničnom stanju na terenu gdje je stranka tražila izmjene katastarske kulture i bonitetne klase zemljišta u općinskom operatu za katastar.

Temeljem zahtjeva zainteresiranih stranaka za dodjelu koncesije na poljoprivrednom zemljištu u državnom vlasništvu poljoprivredni inspektor je kao dio tima sudjelovao je u uvođenju u posjed stranaka. Ovakvih predmeta u 2024. godini je bilo 4.

Inspektor za poljoprivredu, šumarstvo, lov i ribolov obavljao je i druge poslove koji su u nadležnosti Službe za gospodarstvo.

Županijskom ministarstvu poljoprivrede dostavljena su redovna godišnja izvješća:

- Plan proljetne sjetve i realizacija plana proljetne sjetve,
- Izvješće o žetvi strnih žita i berbi kukuruza za 2024. godinu,
- Realizacija proljetne sjetve u 2024. godini,
- Plan jesenske sjetve u 2024. godini,
- Izvješće o berbi grožđa roda u 2024. godini,
- Izvješće o realizaciji jesenske sjetve u 2024. godini,
- Vođenje evidencije o poljoprivrednom zemljištu,
- Ostala izvješća manjeg obima.

U 2024. godini izrađena su i Federalnom zavodu za statistiku dostavljena sljedeća izvješća:

- Izvješće o ostvarenim prinosima/prirodima ranih usjeva i voća (PO-32b)
- Izvješće o ostvarenim prinosima južnog voća i maslina PO34b)

- Izvješće o procjeni brojnog stanja stoke i stočne proizvodnje za 2024. godinu (PO-51-1)
- Izvješće o zasijanim površinama na kraju proljetne sjetve u 2024. godini (PO-22b)
- Izvješće o ostvarenim prinosima/prirodima kasnih usjeva, voća, grožđa (PO33b)
- Izvješće o zasijanim površinama u jesenjoj sjetvi u 2024. godini (PO-21b)

POMOĆNIK NAČELNIKA

Jasna Karačić, dipl. inž., v.r.

❖ OPĆINSKA SLUŽBA ZA PROSTORNO UREĐENJE, IMOVINSKO-PRAVNE POSLOVE I KATASTAR ZEMLJIŠTA

Općinska služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne poslove i katastar zemljišta vodi upravni postupak i rješava najsloženije upravne stvari vezane za nekretnine u državnom (općinskom) i privatnom vlasništvu, za potrebe stranaka kao i sudova, izvršava sve poslove promjena i knjiženja na nekretninama, kako na terenu, tako i u katastarskom operatu, te održava adresni registar i registar cijene nekretnina.

Nadalje poslove koje obavlja ova Služba su veoma složeni a odnose se i na izdavanje rješenja urbanističkih suglasnosti, rješenja građevnih dozvola, rješenja o legalizaciji građevina, rješenja o uporabi građevina, etažiranje građevina.

Osim naprijed navedenih poslova Služba radi i ostale poslove utvrđene županijskim i federalnim zakonima.

Prema Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu Jedinstvenog općinskog tijela uprave i stručnih službi općine Čitluk („Službeno glasilo Općinskog vijeća općine Čitluk“ broj:5/23), Općinska služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne poslove i katastar zemljišta radi poslove i radne zadatke u okviru unutarnjih ustrojbenih jedinica Odsjeka za urbanizam i graditeljstvo i Odsjeka za imovinsko-pravne poslove i katastar zemljišta.

3. ODSJEK ZA IMOVINSKO PRAVNE POSLOVE I KATASTAR ZEMLJIŠTA

3.1. Imovinsko – pravni poslovi:

- provodi postupak dodjele zemljišta-legalizacije,
- eksproprijacija, deeksprijacija i zamjena zemljišta,
- zakup izgrađenog građevnog zemljišta,
- korištenje zemljišta kao javna površina,
- vođenje i održavanje adresnog registra,
- vođenje i održavanje registra cijena nekretnina,
- vođenje i održavanje katastra komunalnih uređaja,
- ostali poslovi.

Dodjela državnog zemljišta je složen postupak koji ova Služba provodi na temelju Zakona, odluka, planske dokumentacije, mišljenja Općinske službe za prostorno uređenje, imovinsko-pravne poslove i katastar zemljišta i Odluka Općinskog vijeća, a sve sukladno odredbama Zakona o građevinskom zemljištu kojim je propisan postupak dodjele zemljišta i Zakona o stvarnim pravima, te Pravilnika o postupku javnog natječaja za raspolaganje nekretninama u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine, županija, općina i gradova.

Međutim, ovdje kao u izvješću od prethodne godine ističemo da zbog ne usvajanja novog, odnosno neusklađenosti odredbi starog Zakona o građevinskom zemljištu sa Zakonom o stvarnim pravima i dalje postoje poteškoće da općina Čitluk vrši prodaju građevnog zemljišta, odnosno isto da koristi i sa njime raspolaže.

Značajno je napomenuti da je nakon održanih usmenih rasprava na kojima je sudjelovala Služba pripremljen novi prijedlog Zakona o građevinskom zemljištu koji je bio upućen više puta u parlamentarnu proceduru, ali je zbog određenih razloga povučen sa dnevnog reda te do današnjeg dana nije usvojen.

Nadamo se da će u skorom vremenu biti na dnevnom redu, a nakon toga usvojen, s obzirom da je isti veoma važan za općinu Čitluk jer je u navedenom zakonu ugrađena odredba koja će poslužiti kao pravni temelj za donošenje odluka kojim će se omogućiti upis općine Čitluk u svoje vlasništvo na građevnom zemljištu koje je u zemljišnim knjigama evidentirano kao društveno, državno vlasništvo ili općenarodna imovina bez upisanog prava korištenja drugog lica.

S obzirom da postojeći Zakon o građevnom zemljištu nije stavljen van snage Služba je pripremila određeni broj odluka za određene građevne parcele na području svih katastarskih općina, kojim se utvrđuje pravo korištenja na građevnom zemljištu u korist Općine Čitluk.

Ističemo da su sve ove odluke usvojene jednoglasno od strane svih vijećnika na sjednicama Općinskog vijeća Čitluk, jer je riječ o materijalno pravnim pretpostavkama koje imaju za cilj upisa općine Čitluk na građevnom zemljištu koje je obuhvaćeno Prostornim planom općine Čitluk za razdoblje 2013-2023. godine, koji je u međuvremenu produžen do usvajanja novog Prostornog plana za razdoblje 2023-2033. godina

Predmetne odluke služe Općinskom pravobraniteljstvu za pokretanje postupaka pred Zemljišnoknjižnim uredom Općinskog suda u Čitluku radi upisa prava korištenja na predmetnim građevnim parcelama, a nakon toga u drugom postupku da se predmetne građevne parcele koje

su obuhvaćene naprijed navedenim odlukama pretvorbom u skladu sa odredbama članka 339. i 343. Zakon o stvarnim pravima F BiH pretvori u pravo vlasništva u korist općine Čitluk.

Na ovaj način premostili smo dugotrajnu „trakavicu“ oko raspolaganja općine Čitluk sa građevnim zemljištem i možemo slobodno reći da smo jednim dužim načinom došli do cilja tj. uknjižbe općine Čitluk kao vlasnice građevnog zemljišta na području cijelog teritorija općine.

Nadalje ističemo da se pred Županijskim sudom u Mostaru vode 4 upravna spora, a o okončanju sporova bit ćete izvješteni u narednoj godini.

Na prijedlog Službe OV Čitluk je usvojilo 9 prijedloga (legalizacija državnog zemljišta).

Što se tiče legalizacije zemljišta kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju mnogo je neriješenih zahtjeva iz razloga što se radi o lokalitetima gdje nije urađena parcelacija, nije građevinsko zemljište, te su postupci dugotrajniji.

Parcelacija je otežana na lokalitetima koji su već obuhvaćeni gradnjom, na kojima dolazi do narušavanja parcelacije, tako da je otežan put rješavanja iz razloga što je potrebno uraditi preparcelaciju lokaliteta.

Ovdje moramo istaknuti da parcelacija nije bila moguća na području dvije katastarske općine i to za K.O. Međugorje i K.O. Bijakovići, iz razloga što se smatralo da će budućim Prostornog plana za razdoblje 2023-2033. godina za navedene katastarske općine biti definirana namjena zemljišta.

S obzirom da za te dvije katastarske općine nije usvojen Urbanistički plan, pristupilo se pojedinačnom rješavanju zahtjeva kao i u drugim katastarskim općinama.

Na lokalitetima, za koje je usvojena parcelacija, postupak dodjele zemljišta ide bez teškoća ako stranka ima podnesen zahtjev za legalizaciju zemljišta do donošenja Zakona o stvarnim pravima i bez prethodnog pitanja odnosno uknjižbe vlasništva na općinu Čitluk.

Za određeni broj rješavanja predmeta iz nadležnosti Općinske službe za prostorno uređenje, imovinsko pravne poslove i katastar zemljišta u dobrom dijelu ovisi od Povjerenstva za utvrđivanje urbanističko tehničkih i drugih uvjeta uređenja prostora.

Nakon obrade predmeta od strane Službe, izvrše se određene tehnički poslovi, te se pripremi prijedlog za Općinsko vijeće Čitluk.

Kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju ističemo da stupanjem na snagu Zakona o stvarnim pravima predmeti legalizacije izgrađenog zemljišta (na kome su izgrađeni objekti) nisu više u nadležnosti rješavanja jedinice lokalne samouprave-Općinskog vijeća Čitluk, već je isto

dano u nadležnost sudovima, a tretira se kao gradnja na tuđem zemljištu i prekoračenje međe (članak 59. i članak 62. Zakona o stvarnim pravima).

Ovdje moramo istaknuti da je u novom prijedlogu Zakona o građevinskom zemljištu uglavljena odredba kojom se vraća nadležnost jedinicama lokalne samouprave da može pristupiti legalizaciji državnog zemljišta na kome su izgrađeni objekti, a koji po ocjenama Službe mogu ostati u prostoru.

Međutim, kao i u proteklom izvještajnom razdoblju nažalost moramo reći da novi Zakon o građevnom zemljištu još nije usvojen od strane Federalnog parlamenta.

Napominjemo da Općinsko vijeće uz prethodne pripremne radnje Općinske službe, kad je u pitanju rješavanje legalizacije zemljišta ima nadležnost i rješava zahtjeve koji su zaprimljeni prije stupanja na snagu Zakona o stvarnim pravima.

Kao i do sada neriješeni predmeti iz ranijih izvještajnih perioda, rješavaju se po iskazanom interesu stranaka, a vezani su isključivo za materijalno stanje stranaka.

U 2024. godini, nije bilo zahtjeva za zamjenu zemljišta koji se odnosio na postupak za oduzeto zemljište za izgradnju puta (put izgrađen, asfaltiran i pušten u promet).

U većini slučaja na osnovu usmenog upoznavanja stranaka da je ovdje riječ o faktičnom izvlaštenju, da Služba nije nadležna za postupanje, da je za isto nadležan sud, stranke ne podnose zahtjeve Službi iz razloga jer će se dodatno izložiti trošku a o ishodu su unaprijed upoznati.

U Službi postoji i dalje određeni broj zaprimljenih zahtjeva za deeksprijaciju koji su u tijeku rješavanja, većina ih se vode po žalbama u drugostupanjskom postupku, a o konačnom ishodu bit ćete obaviješteni u sljedećem izvještajnom periodu.

Razlog dugotrajnog vođenja ovih postupaka koji traju po nekoliko godina jest taj da je ovdje riječ o najsloženijim upravnim postupcima u kojima se provode usmene rasprave, izvode sudska vještačenja, saslušavaju svjedoci, a sve kako bi se pravilno riješile upravne stvari, a također dugotrajno vođenje postupaka proizlazi iz različite sudske prakse.

Kada je riječ o provođenju postupka eksproprijacije ističemo da je u prošloj 2024. godini bila 2 odluke Vlade HNŽ o javnom interesu (kružni tok Padine i Kaktus), te je nakon toga podniet prijedlog za izvlaštenje od strane Županijskog javnog pravobranitelja, a nakon provedenog upravnog postupka doneseno rješenje o izvlaštenju za nekretnine koje su vezane za

kružni tok Kaktus, te je u fazi okončanja postupka sporazumnom određivanju naknade za izuzeto zemljište.

U narednom periodu kreće postupak donošenje rješenje o izvlaštenju za nekretnine koje su vezane za kružni tok Padine te ćete o tome biti informirani u narednom izvještaju.

Kao što je u proteklom izvješću navedeno stupanjem na snagu Zakona o stvarnim pravima, člankom 371. stavljen je van snage Zakon o uzurpacijama tako da Općinska služba nije nadležna za rješavanje uzurpacija državnog zemljišta, rješavanje uzurpacija prenjeto je na nadležnost inspekcije sukladno materijalnim zakonima (Zakon o gradnji i Zakon o poljoprivrednom zemljištu itd.).

Određeni broj zahtjeva za rješavanje stare uzurpacije koje je Služba zaprimila do stupanja na snagu Zakona o stvarnim pravima su u nadležnosti službe i rješavaju se po iskazanom interesu stranke.

Zakupnina za zemljišta za postavljene objekte za koje su zaključeni ugovori o zakupu, uplaćuju se redovito, novi ugovor o produženju se sklapa samo nakon izmirenja obveza i to na rok od 6 ili 12 mjeseci.

U protekloj godini zaključeno je 11 ugovora o zakupu, temeljem Odluke o utvrđivanju i privremenom korištenju javnih površina na području općine Čitluk i Odluke o zakupu državnog izgrađenog građevnog zemljišta do privođenja zemljišta trajnoj namjeni.

Ovdje moramo istaknuti, kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju postoji određeni broj površina koje se u stvarnosti koriste kao javne površine, a nisu upisane u zemljišnim knjigama kao takve.

Iz tih razloga Služba nema pravni temelj da postupa shodno Odluci o javnim površinama odnosno da istu odobri za korištenje i naplatu.

Zakonom o Stvarnim pravima člankom 361. stavkom 2. propisano je da je nadležno Općinsko pravobraniteljstvo dužno u roku od tri godine od dana stupanja na snagu Zakona pokrenuti postupke za upis stvarnih prava na nekretninama čiji je nositelj Federacija, Županija, odnosno jedinica lokalne samouprave kao i upis javnih i općih dobara.

Zbog toga ostaje da Općinski javni pravobranitelj pokrene i upiše javne površine u zemljišne knjige kako bi se stekao pravni temelj za provođenje odluke o korištenju javne površine.

Kao i u prošlom izvještajnom razdoblju moramo naglasiti da potpisivanjem Ugovora na uspostavi i održavanju adresnog registra između općine Čitluk i Županijske uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove općine Čitluk uspostavljen je adresni registar za područje cijele općine Čitluk.

Kako je daljnje održavanje adresnog registra u nadležnosti ove Službe pojavljuju se mnogi dodatni poslovi.

Naime, obavijesti kojim su evidentirani objekti, a u kojima su naznačene katastarske čestice povlače podatke iz katastarskog operata koji nažalost nisu točno ažurirani.

Iz tih razloga potrebno je da Služba provede skraćeni ispitni postupak u kojem utvrđuje tko je vlasnik objekta na predmetnoj katastarskoj čestici, odnosno u krajnjem cilju tko je nositelj kućnog broja.

Kako je općina Čitluk izvršila postavljanje kućnih pločica na području cijele općine bit će potrebno i u narednom periodu provoditi skraćene ispitne postupke dok se ne evidentiraju vlasnici objekata na kojim su postavljene pločice na području cijele općine.

Također, pojavljuju se dodatni poslovi iz razloga što određeni broj objekata nije evidentiran, dolazi do izgradnje novih objekata, te je za iste potrebno odrediti novi kućni broj, izraditi pločicu i provesti skraćeni postupak dodjele istog.

Nadalje, ovdje moramo reći da je Služba dala suglasnost Federalnoj geodetskoj upravi da može koristiti određene podatke iz adresnog registra za svoje potrebe, a da ukoliko se pojavi netko tko želi da preuzme podatke adresnog registra općine Čitluk u komercijalne svrhe, za isto je dužan dati određenu novčanu naknadu.

Također kao i u prošlom izvještajnom razdoblju općina Čitluk pristupila je Projektu „Podrška uspostavi Registra cijena nekretnina“ određen je novi program rada na način da se zaprimljeni predmeti obrađuju analognim i digitalnim načinom.

Projekt uspostave registra cijena nekretnina provodi se u suradnji sa Poreznom upravom F BiH i Federalnom upravom za geodetske i imovinsko-pravne poslove.

Slijedom toga Općina Čitluk je sa Federalnom upravom za geodetske i imovinsko pravne poslove sklopila Sporazum o suradnji u cilju koordinacije i kvalitetnog provođenja aktivnosti uspostave Registra cijena nekretnina u FBiH, a koje za cilj imaju digitalizaciju procesa postojećeg sustava oporezivanje nekretnina te time povećanje transparentnosti i sigurnosti tržišta nekretnina.

Zbog elektronskog načina unosa podataka pojavljuju se dodatni poslovi: elektronska obrada zaprimljenog predmeta, obrada predmeta, izrada zapisnika o predmetnoj nekretnini, skeniranje zapisnika i slanje podataka u Poreznu upravu, a sve ovo predstavljaju dodatne poslove za ovu Službu.

Ističemo da je u prošloj godini ukupno zaprimljeno i obrađeno u analognom i digitalnom obliku 273 predmeta vezana za procjenu zemljišta.

I na kraju moramo istaknuti da je suradnja pri implementaciji Registra cijena nekretnina između Federalne uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove i Općine Čitluk je veoma dobra i na visokoj razini, što ista potvrđuje svojim aktom broj:05-26-5-2542-13/2024 od 18.12. 2024. godine upućenom općinskom Načelniku.

Osim gore navedenih poslova u Službi, tu su i poslovi vezani za davanje uputa strankama za rješavanje nastalih problema, upućivanje stranaka u određene službe, pismeno kontaktiranje s MZ-a, udrugama, policijskom postajom, Javnim pravobraniteljstvom općine Čitluk, kao i međusobna komunikacija između Službi u cilju bržeg i boljeg rješavanja poslova iz djelokruga ove Službe.

Zaprimljeno je i riješeno:

- 4 zahtjeva za ispravku greške u rješenjima o dodjeli zemljišta, radi pogrešno ili nepotpuno dostavljenih podataka, svi zahtjevi su riješeni,
- OJP upućeno 26 traženja za očitovanje i odgovora na traženja,
- u upravnim postupcima iz djelokruga ove službe obrađeno 2 žalbi i upućeno drugostupanjskim organima na odlučivanje,
- zaprimljeno 23 zamolbe za izdavanje uvjerenja o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija kao i različite obavijesti, pozivi strankama,
- 1 zahtjeva upućena službeniku za informiranje,

- pružena puna podrška izradi adresnog registra u pogledu dostupnosti podataka katastra, izrade obavijesti o utvrđenim kućnim brojevima ulica i trgova, kao i pomoć pri razjašnjavanju oko prigovora o određenim imenima ulica i brojeva,
- pružena puna podrška u izradi registra cijena nekretnina,
- donesene 2 Odluke o izmjeni granica katastarskih općina,
- -zaprimito 9 zahtjeva za legalizaciju zemljišta,
- doneseno 9 Odluka o dodjeli zemljišta neposrednom pogodbom,
- donesene 4 Odluke o uspostavi prava građenja,
- donesene 4 Odluke o prodaji općinskog zemljišta,
- objavljena 5 Javnih oglasa o prodaji općinskog zemljišta.

3.2. Geodetski poslovi

Poslovi ove oblasti izvršavaju se: po službenoj dužnosti, po zahtjevu stranke, sudova, upravnih odjela, te je po tim zahtjevima urađeno sljedeće:

- izdano 65 različitih uvjerenja,
- izdano 1907 prijepisa (izvoda iz katastarskog operata),
- izdano 609 kopija katastarskog plana,
- snimljeno i provedeno 291 situacija terena,
- izvršeno 205 cijepanja parcela,
- izvršeno 42 uplanjenja objekta,
- izdavanje podataka za harmonizaciju-gruntovnica i ostala suradnja 334,
- poslovi vezani za zahtjeve Udruga, MZ-a 32,
- spajanje parcela 32 predmeta,
- promjena kulture 19 predmeta,
- promjena posjednika 608 predmeta,
- zamjena parcela 23,
- izdavanje podataka za harmonizaciju gruntovnicu 98.

Ono što moramo istaknuti, a što je usko vezano za rad katastra odnosno geodetskih poslova je potpisani Sporazum o zajedničkoj implementaciji aktivnosti na sistematskom ažuriranju i usuglašavanju podataka o nekretninama katastra i zemljišne knjige za K.O. Međugorje, između općine Čitluk i Federalne uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove.

Temeljem predmetnog Sporazuma općina Čitluk je preuzela mnogo obaveza a sve u cilju kako bi se projekat usuglašavanja katastra i zemljišne knjige za K.O. Međugorje privela uspješnom kraju.

Tako je između ostalih poslova predviđenim Sporazumom od strane naših geodetskih djelatnika u 2023. godini pregledano 1864 prijavna lista za katastarske čestice u K.O. Međugorje, a u prošloj godini ostatak koji je ostao dostavljen je zemljišnoknjižnom uredu Općinskog suda u Čitluku na provođenje, a sve u cilju kako ne bi došlo do „zakidanja“ vlasnika i posjednika parcela koje se nalaze u ovoj katastarskoj općini.

Prema podacima sa sastanka koji je održan u prosincu prošle godine između predstavnika Federalne uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove i općine Čitluk izneseni su podaci da se za K.O. Međugorju izvršeno usuglašavanje podataka katastra i zemljišne knjige u postotku od preko 90 %.

Nadalje moramo istaknuti i potpisani Sporazum o zajedničkoj implementaciji aktivnosti koji se odnose na skeniranje i označavanje katastarske dokumentacije između općine Čitluk i Federalne uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove.

Realizacija predmetnog sporazuma odnosno skeniranjem katastarske dokumentacije Služba će imati čitavu dokumentaciju u digitalnom obliku koja će u konačnici poslužiti za održavanje digitalnog arhiva.

Također moramo istaknuti i Sporazum o uspostavi katastra komunalnih uređaja za područje cijele općine Čitluk između Općine Čitluk, Federalne uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove i Županijske uprave za geodetske poslove, koji je realiziran i stavljen u uporabu.

Veoma značajno je istaknuti i donošenje Odluke o obnovi premjera za dio katastarske općine Čitluk koji ima za cilj stvoriti točnu bazu podataka o nekretninama u ovom obuhvatu dijela K.O. Čitluk.

Trenutno je u fazi izlaganja koje provodi Povjerenstvo na javni uvid podataka premjera i katastarskog klasiranja zemljišta imenovano od strane Općinskog vijeća općine Čitluk rješenjem broj:01-02-91/24 od 22.srpnja 2024. godine.

I posljednje što ističemo da se broj upravnih predmeta (promjena posjeda, promjena kulture, cijepanje parcela, spajanje parcela) udvostručio u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje, a također naglašavamo da se obim posla u katastru periodično povećava prilikom različitih izvanrednih okolnosti koje se pojavljuju tijekom godine.

4. ODSJEK ZA URBANIZAM I GRADITELJSTVO

Poslove koje obavlja ovaj Odsjek su veoma složen a odnose se na izdavanje rješenja urbanističkih suglasnosti, rješenja građevnih dozvola, rješenja o legalizaciji građevina, rješenja o uporabi građevina, etažiranje građevina.

Osim naprijed navedenih poslova Odsjek radi i ostale poslove utvrđene županijskim i federalnim zakonima.

4.1. Izdavanje građevne dokumentacije

Proces izdavanja građevne dokumentacije započinje podnošenjem zahtjeva za urbanističku suglasnost, zatim građevne dozvole, a završava se izdavanjem uporabne dozvole, a na zahtjev stranke za pojedine objekte se radi etažiranje objekta.

4.1.1. Urbanistička suglasnost

Urbanistička suglasnost je upravni akt koji se donosi u obliku rješenja, to je početni dokument koji prethodi gradnji ali koji ne daje pravo na gradnju. Urbanistička suglasnost ne daje pravo na priključenje objekta na vodovodnu, elektro ni telefonsku mrežu.

Izdavanje urbanističke suglasnosti regulirano je Zakonom o prostornom uređenju («Narodne novine Hercegovačko- neretvanske županije» br.4/04). Urbanistička suglasnost važi godinu dana od dana njene pravomoćnosti i nakon toga prestaje važiti. Iznimno, važenje se može produžiti za još jednu godinu uz predočenje valjanih razloga na temelju kojih ova služba donosi Rješenje o produženju urbanističke suglasnosti.

Urbanistička suglasnost sadrži :

podatke o namjeni, položaju i oblikovanju građevine, odnosno drugih radova, izvod iz plana odnosno stručna ocjena Povjerenstva za utvrđivanje uvjeta uređenja prostora, propisane suglasnosti, odnosno uvjete za gradnju nadležnih organa i službi, urbanističko tehničke uvjete, nalaz o geotehničkom ispitivanju tla (gdje je to potrebno), uvjete zaštite okoliša, utvrđene okolišnom dozvolom (za građevine za koje je to predviđeno posebnim zakonom), posebne uvjete za slučajeve propisane zakonom ili na temelju zakona, obaveze u odnosu na susjede i prava drugih osoba, druge podatke i uvjete od značaja za gradnju.

Osnova za izradu urbanističke suglasnosti su dokumenti prostornog uređenja (planovi) predviđeni Zakonom o prostornom uređenju. Osnovna planska dokumentacija po kojoj ova Služba radi je „Prostorni plan općine Čitluk za razdoblje za 2010. do 2020. god.“ a usvojen je 07.11.2013.godine na sjednici Općinskog vijeća Čitluk i vrijedi do 07.11.2023 godine.

S obzirom da je isti vrijedio do 07.11. 2023. godine potrebno je bilo donijeti odluku o produženju prostornog plana, što je i učinjeno donošenjem Odluke o produženju prostornog plana (“Službeno glasilo općinskog vijeća općine Čitluk” broj 11/23)

Detaljni plan „Izmjena i dopuna regulacijskog plan Bare 1“ god koji obuhvata samo jedan dio urbanog područja općine Čitluk za razdoblje od 2016. do 2026. godine usvojen je na sjednici Općinskog vijeća Čitluk održanoj 19. prosinca 2019. godine.

Urbanističko tehnički uvjeti, osim za područje za koje je donesen detaljni plan „Izmjena i dopuna regulacijskog plana Bare 1“, utvrđuju se na temelju stručne ocjene Povjerenstva za utvrđivanje uvjeta uređenja prostora koje je imenovano odlukom Općinsko vijeće Čitluk (“Službeno glasilo općinskog vijeća općine Čitluk” broj 12/23), jer je Zakonom o prostornom uređenju tako propisano za područja za koja ne postoje detaljni planovi. Odlučivanje o stručnoj ocijeni Povjerenstva prethodi pojedinačna priprema predmeta od strane općinske službe.

Po službenoj dužnosti pribavljaju se različite potrebne suglasnosti kao što su:

- elektro - suglasnost od Direkcije za distribuciju električne energije – Mostar,
- suglasnost za izgradnju prilaza i priključenje na magistralnu cestu i izgradnju prilaza i priključenja na regionalne ceste, za koje je zakonom propisano traženje takve suglasnosti za objekte uz magistralnu cestu od Javnog poduzeća ceste Federacije Bosne i Hercegovine a za objekte uz regionalne ceste od Ministarstva prometa i veza Hercegovačko neretvanske županije.

Upravo zbog traženja zakonom propisanih naprijed navedenih suglasnosti usporava se postupak izdavanja urbanističke suglasnosti. Ova služba može nastaviti sa obradom predmeta tek kad dobije naprijed navedene suglasnosti. Nakon dobivenih traženih suglasnosti, daljnja obrada predmeta odnosi se na izlazak na teren (komisija - djelatnici službe), davanje stručne ocijene - urbanističko tehničkih uvjeta na sjednici Povjerenstva koje se održava mjesečno ili po potrebi. Po dobivanju stručne ocijene-urbanističko tehničkih uvjeta slijedi izrada izvoda tj. ucrtavanje objekta na situaciji sa tekstualnim opisom, obračun za uplatu uređenja građevnog zemljišta sukladno općinskoj odluci i priloženoj projektnoj dokumentaciji jer je i to jedan podatak koji se unosi u urbanističku suglasnost. Tek nakon obavljenih svih naprijed navedenih radnji donosi se rješenje o urbanističkoj suglasnosti koje ne daje pravo gradnje, nego je uvjet za podnošenje zahtjeva za građevnu dozvolu.

U protekloj 2024. godini zaprimljeno je 51 zahtjeva za izdavanje urbanističke suglasnosti. Riješeno je 42 zahtjeva (41 zahtjeva je riješen pozitivno , 2 zahtjeva je odbijeno). Također je izdano i 10 urbanističkih suglasnosti po zahtjevima koji preneseni iz prethodnih godina.

Za prethodnu elektro suglasnost poslano je 33 dopisa u postupku izdavanja urbanističke suglasnosti, a 36 dopisa poslano je za elektroenergetsku suglasnost u postupku legalizacije bespravno sagrađenih objekata. Javnom poduzeću ceste Federacije Bosne i Hercegovine u postupku izdavanja urbanističke suglasnosti i odobrenja za legalizaciju poslana su 1 dopisa.

4.1.2. Građevne dozvole

Odobrenje za građenje – građevna dozvola je upravni akt koji se donosi u obliku rješenja kada se utvrdi da je građenje u skladu sa planom prostornog uređenja, drugim uvjetima utvrđeni za taj prostor, zakonom o prostornom uređenju, posebnim zakonima i propisima donesenim na osnovu tih zakona i urbanističkom suglasnošću.

Uz zahtjev se prilaže:

- pravosnažna urbanistička suglasnost ,
- izvod iz katastra sa usporadbom starog broja k.č.za predmetnu parcelu,
- dokaz vlasništva na zemljištu,
- glavni ili izvedbeni projekt,
- zbirno izvješće o kontroli projekta – revizija projekta,

- suglasnosti pribavljene u postupku izdavanja urbanističke suglasnosti za predmetnu građevinu,
- drugi prilozi određeni posebnim zakonom.

Ako se utvrdi da glavni ili izvedeni projekt nije urađen po zakonu i utvrđenim propisima te nije u skladu sa izdanom urbanističkom suglasnošću isti se vraća na dopunu ili izmjenu uz pismeno ili usmeno obrazloženje. Prije izdavanja odobrenja za gradnju kompletna projektna dokumentacija se pregledava i ovjerava. Jedan primjerak glavnog projekta ostaje za arhivu a ostali se vraćaju investitoru.

Objekti koji su izgrađeni ili su u izgradnji (izgrađena jedna etaža) ti objekti podliježu postupku legalizacije jer se tretiraju kao nelegalne građevine . Zakonom o građenju, člankom 45. (Narodne novine HNŽ broj: 4/13) propisano je , da svaka jedinica lokalne samouprave svojim propisima će regulirati status građevina iz nadležnosti jedinice lokalne samouprave. Na sjednici Općinskog vijeća općine Čitluk 30. siječnja 2014. godine usvojena je Odluka o postupku i uvjetima za legalizaciju građevina izgrađenih bez pravomoćnog odobrenja za gradnju. Istom Odlukom je regulirano da će se postupci koji su započeti prekinuti Zaključkom o prekidu postupka iz opravdanih razloga (neriješeno vlasništvo zemlje) na isti način kao što se rješavalo prije sukladno Odluci o legalizaciji građevine koju je donijela Vlada HNŽ u 2006 i 2007. godini. Na sjednici Općinskog vijeća je 27. kolovoza 2015.godine donesena Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o postupku i uvjetima legalizacije građevina izgrađenih bez pravomoćnog odobrenja za gradnju. Rok za podnošenje zahtjeva za legalizaciju je bio do 29. veljače 2016. godine. Na sjednici Općinskog vijeća Općine Čitluk održanoj 28. rujna 2017. godine donesena je Odluka o izmjeni Odluke o postupku i uvjetima za legalizaciju građevina izgrađenih bez pravomoćnog odobrenja za gradnju kojom je ukinut rok za podnošenje zahtjeva .

U postupku izdavanja odobrenja za gradnju ukupno je zaprimljeno 45 zahtjeva i 6 zahtjeva za izmjenu investitora. Ukupno je urađeno i izdano 42 građevnih dozvola i 6 rješenja o izmjeni imena investitora po zaprimljenim zahtjevima te je napravljen 1 zaključak o prekidu postupka do rješavanja vlasništva. Također su urađene i izdane 2 građevne dozvole čiji su zahtjevi preneseni iz prethodnih godina.

4.2. Legalizacija

U 2024. godini zaprimljeno je 111 zahtjev za legalizaciju građevina, od tih zahtjeva riješeno je 44 zahtjeva (12 zahtjeva su riješena pozitivno tj. izdane su rješenja za legalizaciju objekta), a 32 zahtjeva je odbijeno tj. urađena su rješenja o odbijanju zbog nepotpune dokumentacije ili na zahtjev stranke o odustajanju urađeni su zaključci o obustavi. Isto tako odbijeno je 2 zahtjeva za legalizaciju koji su preneseni iz prethodnih godina. Također, izdano je 28 rješenja o legalizaciji objekata čiji su zahtjevi iz prijašnjih godina. Urađen je 4 zaključaka o prekidu postupka.

Prije izdavanja odobrenja za gradnju investitor je obvezan uplatiti naknadu za učešće u troškovima uređenja građevnog zemljišta po obračunu iz urbanističke suglasnosti i pogodnost objekta (renta) po bruto površini objekta. Građevna dozvola se ne izdaje dok se ne uplate naprijed navedene naknade.

Ukupna uplata u 2024. godini za uređenje građevnog zemljišta, uplate za pogodnost objekta, naknada za legalizaciju objekta, naknada za izlazak komisije za tehnički pregled je 2.928.094,09 KM sa napomenom da građani s područja ove općine, uz potvrdu načelnika o učestvovanju u izgradnji infrastrukturnih objekata, ne plaćaju uređenje građevnog zemljišta za površinu korisnog stambenog prostora do 200 m². Također uplaćeno je 27.051,00 KM za troškove postupka i administrativnu taksu.

4.3. Uporabne dozvole

Izdavanje uporabnih dozvola regulirano je Zakonom o gradnji (« Narodne novine Hercegovačko - neretvanske županije »br.: 4/13).

Zahtjev za izdavanje uporabne dozvole podnosi investitor, nakon završene izgradnje objekta. Služba je dužna da u roku od 30 dana od primitka zahtjeva obavi tehnički prijem. Tehnički prijem vrši Povjerenstvo za tehnički prijem koje imenuje ova Služba. Građevina za koju nije izdana uporabna dozvola ne može se upisati u zemljišne knjige sukladno čl.61. st.2. Zakona o gradnji („Narodne novine HNŽ“ br.:4/13). Izgrađena građevina se smije početi koristiti, odnosno staviti u pogon tek nakon što investitor pribavi uporabnu dozvolu.

Tijekom 2024. godine zaprimljeno je 63 zahtjeva za izdavanje uporabne dozvole. Ukupno je izdana 52 uporabna dozvola, odbijena su 7 zahtjeva za izdavanje uporabne dozvole, a

4 zahtjeva su u postupku rješavanja. Izdane su 1 uporabne dozvole čiji su zahtjevi preneseni iz 2023. god. Izdano je i 3 uvjerenje o vremenu izgradnje objekta. Izdavanju uporabne dozvole prethodi izlazak Povjerenstva za tehnički prijem koja se imenuje. O imenovanju Povjerenstva donose se rješenja, te samim tim urađeno je 53 rješenja o imenovanju Povjerenstva i 53 zaključaka o troškovima postupka. Povjerenstvo se imenuje tek kada investitor uplati troškove postupka. Na temelju rješenja o uporabnoj dozvoli i zapisnika Povjerenstva o tehničkom prijemu objekta investitor može upisati objekt u zemljišne knjige. Nakon upisa kompletnog objekta u zemljišne knjige investitor može i etažirati objekt.

Za etažiranje objekta izdaje se uvjerenje o cjelovitosti objekta i ovjera minimalno 3 primjerka elaborata objekta koji mora biti u skladu sa glavnim projektom koji je sastavni dio građevne dozvole na temelju kojih je izdana uporabna dozvola, a to povlači za sobom provjeru elaborata, da li je elaborat u skladu sa glavnim projektom koji je sastavni dio građevne dozvole. U protekloj godini u ovoj Službi je izdano 4 uvjerenje o cjelovitost objekta i ovjerena 4 elaborata o etažiranju objekta.

4.4. Žalbe

U 2024. godini zaprimili smo 4 žalbe od kojih je 4 žalbe odbijene te je pokrenut 1 upravni spor pred Županijskim sudom u Mostaru.

4.5. Terenski poslovi, izdavanje uvjerenja i mišljenja

Ova služba u sklopu obavljanje redovnih poslova ima obavezu izlaska na teren. Na teren tj. uviđaj na licu mjesta izvršavaju minimalno dva djelatnika ili tri iz službe: dipl. inž. građ. i dipl. pravnik. O uviđaja na licu mjesta službeno se vodi zapisnik a sve je vezane za postupke izdavanja urbanističkih suglasnosti, načelnih urbanističkih suglasnosti, rješenja za legalizaciju objekata i mišljenja vezanih za legalizaciju uzurpiranog zemljišta. Takvih izlazaka tj. uviđaja na terenu u 2024. godini je izvršeno:

- ukupno je izvršeno 83 izlaska na teren
- Urađeno je 31 izvoda u postupku izdavanja urbanističke suglasnosti i 32 izvoda u postupku legalizacije bespravno izgrađenih objekata.
- Urađena su i 134 izvoda iz Prostornog plana o namjeni zemljišta i 116 uvjerenja o namjeni zemljišta.

- Elektroprivredi je poslano 69 zahtjeva za elektro suglasnost (za urbanističku suglasnost 33 a zahtjeva za legalizaciju 36).Poslan je 1 zahtjev JP Ceste FBiH i 32 zahtjev Ministarstvu prometa i veza HNŽ. Zahtjeva za dopunu predmeta 40 podnesaka.

4.6. Izvoda iz plana na zahtjev imovinsko pravne službe, fizičkih i pravnih lica

Ova služba u sklopu obavljanje redovnih poslova ima obavezu izlaska na teren. Na teren tj. uviđaj na licu mjesta izvršavaju minimalno dva djelatnika ili tri iz službe: dipl. inž.građ. i dipl. pravnik. O uviđaja na licu mjesta službeno se vodi zapisnik a sve je vezane za postupke izdavanja urbanističkih suglasnosti, načelnih urbanističkih suglasnosti , rješenja za legalizaciju objekata i mišljenja vezanih za legalizaciju uzurpiranog zemljišta. Takvih izlazaka tj. uviđaja na terenu u 2024. godini je izvršeno:

- ukupno je izvršeno 83 izlaska na teren
- Urađeno je 69 izvoda u postupku izdavanja urbanističke suglasnosti i 57 izvoda u postupku legalizacije bespravno izgrađenih objekata.
- Urađena su i 67 izvoda iz Prostornog plana o namjeni zemljišta i 82 uvjerenja o namjeni zemljišta.
- Urađeno je ukupno 73 mišljenja za rješavanje imovinsko pravnih poslova.
- Elektroprivredi je poslano 68 zahtjeva za elektro suglasnost (za urbanističku suglasnost 33 a zahtjeva za legalizaciju 36). Ministarstvu unutarnji poslova za posebne uvjete građenja u postupku urbanističke suglasnosti poslan je 13 zahtjev (8 zahtjev za urbanističku , a 5 za legalizaciju).Poslan je 1 zahtjev JP Ceste FBiH i 2 zahtjev Ministarstvu prometa i veza HNŽ.

4.7. Rješenja o naknadi za priključenje na javni sustav odvodnje otpadnih voda

Ova Služba učestvuje i u postupku priključivanja na sustav javne odvodnje otpadnih voda (kanalizacijski sustav). Dio posla koji obavlja ova Služba u naprijed navedenom postupku odnosi se na obračun naknade koja se treba uplatiti da bi Javno komunalno poduzeće Broćanac mogao sklopiti ugovor sa investitorom koji je njima podnio zahtjev za priključak.

Postupak se vodi na sljedeći način: Javno komunalno poduzeće Broćanac, po primljenom zahtjevu investitora da ima namjeru da se priključi na sustav javne odvodnje otpadnih voda (kanalizacijski sustav), po obilasku terena i stručnom sagledavanju kada postoji mogućnost

priključenja, poduzeće Boćanac daje suglasnost investitoru da se može priključiti na kanalizacijski sustav. Broćanac istu suglasnost dostavlja i obraća se ovoj Službi da se obračuna naknada za investitora koja se treba uplatiti za priključak. Ispred Službe se provjerava dali objekt koji se priključuje ima građevnu dozvolu ili je objekt izgrađen nelegalno. Nakon provjere obračunava se naknada i Služba donosi Rješenje o naknadi za priključenje objekta na sustav javne odvodnje otpadnih voda. O svemu se vodi detaljna evidencija jer u slučaju da je objekt nelegalan dio uplate za priključak se uračunava u uređenje građevnog zemljišta prilikom izdavanja odobrenja za legalizaciju objekta jer je određeno tako Pravilnikom o uvjetima , načinu i visini pristojbe za priključenje na javnu kanalizaciju

U toku 2024. godine Općinska služba za graditeljstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša zaprimila je od JP " Broćanac " d.o.o. Čitluk 4 rješenja o suglasnosti za priključenje kanalizacije na sustav javne odvodnje na području općine Čitluk. Od 4 rješenje tj. zahtjeva za obračun uplate pristojbe za priključenje na javnu kanalizaciju na žiro račun općine Čitluk je 24.042,26 KM , a sve prema Pravilniku o uvjetima, načinu i visini pristojbe za priključenje na javnu kanalizaciju.

4.8. Potvrde o poslovnim prostorima za obavljanje djelatnosti

Tijekom 2024. godine zaprimljeno je 26 zahtjeva za potvrde o površini poslovnog prostora u kojim se obavljala djelatnost, a objekti nisu imali građevnu niti uporabnu dozvolu.

Svi zahtjevi su riješeni tj. izdane su 26 potvrde, te je naplaćeno 8.795,00KM.

Zaprimljeno je 114 zahtjeva da se vodi postupak o legalizaciji bespravno izgrađenog objekta u svrhu izdavanja privremenog rješenja za rad te su izdane sve potvrde po zahtjevima .

4.9. Izrada planske dokumentacije

Temeljni urbanističko-planski dokument po kojem Služba postupa je Prostorni plana općine Čitluk za razdoblje 2010 do 2020. godina koji je usvojen 07. studenog 2013. godine na sjednici Općinskog vijeća Čitluk i usvojen je za period od 10 godina tako da je važio do 07. studenog 2023. godine, a u međuvremenu je produžen odlukom Općinskog vijeća na sjednici koja se održala u studenom 2023. godine, zatim detaljni plan „Izmjena i dopuna regulacijskog plan Bare 1“ za urbano područje Čitluk koji je donesen 19. prosinca 2019. godine i Zoning plan turističke zone T1i T2 K.O. Međugorje koji je usvojen 28. veljače 2017. godine na sjednici Općinskog vijeća Općine Čitluk.

Početkom 2022. god. predložilo se Općinskom vijeću Čitluk na usvajanje Odluka o pristupanju izradi Prostornog plana općine Čitluk za razdoblje od 2023. do 2033. god. što je i Općinsko vijeće dana 28. ožujka 2022. god. i usvojilo. Služba je uradila Projektni zadatak koji je bio potreban za raspisivanje Tender – natječaja za izradu plana. Tender –natječaj za izradu plana dobilo je poduzeće Eco-plan. Međutim, zbog previsoke cijene koju je poduzeće Eco-plan ponudilo za izradu prostornog plana odlučilo se na poništavanje natječaja. U međuvremenu raspisan je novi natječaj u 2024. godine, koji je nakon dugo vremena okončan je trenutno u fazi pripreme ugovora sa izabranim najpovoljnijim izrađivačem plana .

4.10. Ocjena sadašnjeg stanja

Poslove koje obavljaju djelatnici ove Službe su jako obimni , složeni i zahtijevaju punu koncentraciju djelatnika što je nekad i nemoguće jer je konstantni rad sa strankama, bilo kao sa strankama u postupku ili zainteresiranim strankama. Obavljanje redovnih poslova tj. izdavanje urbanističke suglasnosti, odobrenja za građenje, odobrenja za legalizaciju građevina i uporabnih dozvola prema važećim županijskim zakonima, prikupljanje velikog broja suglasnosti od različitih organa, saslušavanje susjeda ili drugih zainteresiranih stranaka sve ovo iziskuje mnogo truda, vremena što traje i usporava rad djelatnika ove Službe.

U Službu ima veliki broj zahtjeva iz ranijih godina to su zahtjevi koji su podneseni za legalizaciju objekata, a najveći broj zahtjeva se odnosi na legalizaciju objekata u Međugorju i Bijakovićima za koje su napravljeni Zaključci o prekidu postupka na temelju potvrda sa Općinskog suda da se rješavaju imovinsko pravni odnosi. Dok se ne riješe imovinsko pravni odnosi ova Služba ne može ništa uraditi po takvim zahtjevima osim Zaključka o prekidu i po sređivanju imovinsko pravnih odnosa Služba će nastaviti postupke.

Na kraju moramo istaknuti da u Općinskoj službi za prostorno uređenje, imovinsko-pravne poslove i katastar zemljišta postoje upražnjena dva mjesta i to u Odsjeku za urbanizam i graditeljstvo jedno mjesto višeg stručnog suradnika za upravno rješavanje u oblasti urbanizma i graditeljstva i u Odsjeku za imovinsko pravne poslove i katastar zemljišta mjesto šefa odsjeka za imovinsko-pravne poslove i katastar zemljišta.

POMOĆNIK NAČELNIKA

Franimir Pervan, dipl. iur., v.r.

❖ OPĆINSKA SLUŽBA ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI, OPĆU UPRAVU I BRANITELJE

Pored izvješća o izvršenju svakodnevnih radnih zadataka službenika i namještenika Službe za društvene djelatnosti, opću upravu i branitelje, u ovom izvješću ću se ukratko osvrnuti na stanja u pojedinim oblastima društvenog života za koje je nadležna ova služba jer će vjerovatno biti više informacija u godišnjim izvješćima ustanova kojima je Općina Čitluk osnivač ili institucija koje dobivaju znatna novčana sredstva iz Proračuna općine Čitluk.

5. DRUŠTVENE DJELATNOSTI I BRANITELJI

Općinsko vijeće Čitluk je uglavnom osnivač ustanova i organizacija u ovim oblastima, te će iste podnositi svoja godišnja izvješća, ukratko ću naznačiti aktivnosti u ovim oblastima i najvažnije aktivnosti koje su učinjene u 2023. godini za poboljšanje stanja, te najveće probleme koji se pokušavaju riješiti zajedničkim djelovanjem lokalne zajednice i viših razina vlasti.

5.1. Predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje i odgoj

U oblasti predškolskog odgoja i obrazovanja na području općine Čitluk nije bilo nikakvih promjena koje se tiču organiziranja, tako da i dalje djeluju dvije ustanove za predškolski odgoj djece:

- Dječji vrtić Čitluk (Osnivač – Općinsko vijeće Čitluk)
- Majčino selo – Bijakovići (Osnivač – Hercegovačka franjevačka provincija)

Općinska služba za društvene djelatnosti, opću upravu i branitelje u suradnji sa Općinskim načelnikom kontinuirano surađuje sa Dječjim vrtićem Čitluk, razmatra i daje smjernice za otklanjanje tekućih problema.

U 2024. godini je u Dječjem vrtiću Čitluk opremljena jedna dodatna prostorija za rad jedne odgojne skupine djece, ali je i dalje velika potreba za još više kapaciteta.

U oblasti osnovnog odgoja i obrazovanja na području općine Čitluk djeluju 3 redovite osnovne škole i jedna osnovna škola po umjetničkom programu (glazbena škola).

U školskoj 2023/2024 u osnovne škole na području općine Čitluk pohađalo je 1622 učenika, a školske godine 2024/25 upisano je 1626 učenika što je 4 učenika više u odnosu na prethodnu školsku godinu.

Zanimanje za umjetničkim programima u Osnovnoj glazbenoj školi Brotnjo stagnira. Uprava Škole nastoji proširiti i obogatiti kvalitetu rada uvođenjem novih smjerova (učenje na glazbalima kojih do sada nije bilo u Planu i Programu). Općinsko vijeće Čitluk je u 2018.godini pokrenulo inicijativu za osnivanje srednje glazbene škole, a o njoj se trebaju očitovati resorno ministarstvo, Vlada i Skupština HNŽ-a, a do daljnjih pomaka nije došlo. Ovakvo stagniranje situacije je razumljivo ukoliko se zna da već 5-6 godina u javnosti se razmatra verzija izmjenjenog zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju u kojoj je predviđeno da se program srednjoškolskog glazbenog obrazovanja može izvoditi i u osnovnim glazbenim školama.

U svezi ponašanja i vladanja učenika vrijedno je istaći da nije bilo izricanja težih odgojnih mjera niti u jednoj osnovnoj školi.

Općinska Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i branitelje kontinuirano surađuje sa tijelima upravljanja svih osnovnih škola, a nastale teškoće u radu je rješavalo u koordinaciji sa Općinskim vijećem Čitluk (osnivačem), Općinskim načelnikom, nadležnim županijskim ministarstvom i Zavodom za školstvo Mostar.

Što se tiče zakonske obveze besplatnog prijevoza učenika osnovnih škola u prošloj školskoj godini, može se reći, i pored teškoća glede odabira prijevoznika prema zakonskoj proceduri, da se odvijao bez većih poteškoća. U tekućoj školskoj godini također se nije mogao na vrijeme odabrati prijevoznik postupkom javne nabave pa se pristupilo sklapanju ugovora sa bivšim prijevoznicima, uz manje izmjene, ali po skupljim cijenama prijevoza do kojih se došlo zbog povećanih cijena prijevoza, cijene goriva i manjka kvalificirane radne snage na tržištu rada.

Iz ovakve situacije moralo se zadržati prijevoznike koji su imali zaključene ugovore koji su za Općinu Čitluk nepovoljni (ista davanja za smanjeni broj vožnji).

Prijevoz učenika sa posebnim potrebama u odgovarajuću specijaliziranu ustanovu u Mostaru iz raznih naselja u općini Čitluk je vršen uobičajeno, doznakom financijskih sredstava. udruzi „Susret“.

Može se uočiti da je kadrovska struktura učitelja zadovoljavajuća i pored primjećenog da se teže pronalaze učitelji za pojedine predmete (matematika i fizika) i učitelji u glazbenoj školi. Uslijed kontinuirane stagnacije broja učenika u osnovnim i srednjim školama u cijelom okruženju, sve više učitelja nadopunu norme obavljaju u više škola, kako unutar općine, tako i unutar županije. Pad broja učenika u osnovnim školama ima za posljedicu i manje zapošljavanje učitelja i nastavnika, te se stvara višak ovoga kadra i upotpunjuje slika veće nezaposlenosti.

Srednje obrazovanje i odgoj na području općine Čitluk izvodi se u Srednjoj školi fra. Dr. Slavka Barbarića koju je u školskoj 2023/2024 godini pohađalo 570 učenika, a u školskoj 2024/2025 godini je upisano 535 učenika što je 35 učenika manje nego prethodne školske godine.

Što se tiče poboljšanja uvjeta za rad svih škola na području Općine Čitluk u 2024-oj godini su postignuti zavidni rezultati. U svim osnovnim školama se ponešto uradilo, ali u Osnovnoj školi Bijakovići i Srednjoj školi dr. fra Slavka Barbarića su nastavljeni radovi na izgradnji športskih dvorana koje su nasušno potrebne, kako za sam sustav izvođenja nastave tjelesne i zdravstvene kulture, tako i za rad športskih klubova sa prostora Općine.

5.2. Kultura i informiranje

Kulturno-informativni centra Čitluk, jedina javna ustanova u ovoj oblasti u Općini Čitluk je glavni nositelj i pokretač aktivnosti na kulturnom planu (od organiziranja javnih manifestacija do priređivanja različitih predstava). Aktivnost u oblasti kulture je tijekom 2024.godine zbog neadekvatnog vlastitog prostora jako smanjen. Najvažnija kulturno-gospodarstveno-sportska manifestacija „Dani berbe grožđa“se ponovno održala u punom opsegu.

Važna činjenica je da je Općinsko vijeće Čitluk donijelo odluku o dodatnom kreditnom zaduženju za rekonstrukciju i opremanje zgrade KIC-a čijom bi se rekonstrukcijom i dogradnjom stvorili preduvjeti za kvalitetniji rad ove ustanove i ovorje mogućnosti za druge kako kulturne ali i ine sadržaje. U proljeće 2021.godine započeli su radovi na rekonstrukciji zgrade KIC-a, da bi nakon naknadnog rušenja preostalog dijela radovi bili obustavljeni. Nakon odustajanja ranijeg izvođača radova, moralo se pristupiti javnoj nabavci za završetak planiranih radova, izvođač je izabran, nastavila se gradnja ali ne onom zamišljenom dinamikom kako to ugovor definira, Izvođač ovo stanje pravda zbog opsežnih ugovorenih radova i nedostatka kvalificirane radne snage na tržištu rada.

Kulturne udruge sa područja Općine Čitluk „Matica hrvatska“, Brum“i ostala kulturno-umjetnička društva svojim aktivnostima upotpunjuju kulturnu ponudu naše Općine.

5.3. Stanje u športu

Sportske aktivnosti su u 2024. godini uspješno ostvarivane kroz športske udruge koje većinom djeluju pod pokroviteljstvom Športskog saveza Brotnja, a svoja natjecanja održavaju kroz granske športske saveze. Općinska potpora športu se manifestira kroz izdašnu novčanu potporu putem Športskog saveza Brotnja, te kroz stavljanje na raspolaganje svekolike športske infrastrukture koja je u vlasništvu Općine i kojom upravlja JKP „Brotnj“ na svekoliko zadovoljstvo svih korisnika (klubova).

5.4. Branitelji

Odsjek za društvene djelatnosti i branitelje obavlja stručne i administrativno – tehničke poslove sukladno: Zakonu o pravima branitelja i članova njihovih obitelji („Službene novine Federacije BiH“ broj:33/04,56/05,70/07,9/10,90/17 i 29/22), Zakon o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti braniteljsko - invalidske zaštite („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine “ broj: 82/10), Zakonu o pravima razvojačenih branitelja i članova njihovih obitelji („Službene novine Federacije BiH“ broj 54/19), Zakonu o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih obitelji („Narodne novine HNŽ“ broj: 6/18, 4/21 i 7/22), Zakonu o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ br: 2/98 , 48/99 i 61/22) i drugim važećim zakonskim propisima iz ove oblasti.

Odsjek je u 2024. godini postupajući prema navedenim odredbama zakona donio 246 upravnih akata (195 rješenja utvrđivanja osobnih invalidnina, uglavnom u ponovnim postupcima, promjena u obiteljskim invalidninama, rješenja o utvrđivanju novog postotka vojnog invaliditeta) i 51 rješenja o priznavanju prava na egzistencijalnu naknadu. Pored ovoga Odsjek za branitelje je izdao 1307 uvjerenja o evidencijama koje su potrebite za ostvarivanje prava kod drugih tijela (ostvarivanje prava na socijalnu pomoć i reguliranje osnovnih prava osoba sa invaliditetom, dječjeg dodatka, uvoz i registraciju vozila i dr.). U 2024. godini upućeno je 415 dopisa korisnicima prava iz oblasti braniteljsko-invalidske zaštite, njihovim punomoćnicima, nadležnim ministarstvima i sudovima.

Na temelju naloga za vršenje inspeksijskog nadzora inspektori Federalnog ministarstva za pitanja branitelja Sarajevo izvršili su inspeksijski nadzor u službenim prostorijama odsjeka 1 (jedan) put u 2024. godini i naložili mjere koje treba provoditi, a upravna inspekcija

Ministarstva uprave i lokalne samouprave HNŽ-a je vršina česte inspekcijske nadzore zbog neutemeljenih prijava korisnika i njihovih punomoćnika o žalbama zbog šutnje uprave što je naknadnim provjerama odbijeno.

6. OPĆA UPRAVA

Građani i pravne osobe tijekom 2024., svoja su prava ostvarivali isključivo putem Centra za pružanje usluga – šalter sale, u Odsjeku za opću upravu.

Odsjek za opću upravu rješava pitanja radno-pravnog statusa uposlenika, ovjeru potpisa, prijepisa i rukopisa, poslove prijemnog ureda, poslove matičnog ureda i arhivske poslove.

Planirani zadaci i poslovi u protekloj 2024.godini vršeni su u skladu sa materijalnim i kadrovskim mogućnostima.

6.1. Matični ured

Godišnja kontrola matičnog ureda od strane Ministarstva unutarnjih poslova Hercegovačko-neretvanske županije ove godine je vršena metodom slučajnog odabira. Pregledane su matične knjige kao i postupci donošenja rješenja i provedbe Zakona o matičnim knjigama i podzakonskih akata. Inspekcijski pregled pokazao je iznimno dobar rad matičara.

Prijenos podataka u postupku izdavanja biometrijskih putovnica i provjere podataka za izdavanje osobnih iskaznica prema središnjom evidencijom građana BiH vršen je kontinuirano.

Matični ured izvršio je:

- 227 upisa u matičnu knjigu rođenih
- 197 upisa u matičnu knjigu umrlih
- 1113 upisa u matičnu knjigu vjenčanih
- obavljeno 94 vjenčanja
- izdao 10621 izvadaka i uvjerenja iz matičnih knjiga
- izdano potvrda o životu 725
- izdano potvrda o izdržavanju 92
- 1577 predmeta za koji se ne vodi upravni postupak
- 274 prvostupanjska predmeta za koje se vodi upravni postupak

6.2. Prijemni ured

Prijemni ured je u 2024. godini izvršio:

- ovjeru ugovora – 560
- ovjeru dokumentacije za Centar za socijalni rad – 9016
- ovjeru dokumentacije za studente – 5197
- ovjeru dokumentacije za tendere poduzeća – 8206
- ovjeru ostalih dokumenata – 8200
- ovjere izvršene van zgrade Općine – 3
- Ukupno ovjerenih dokumenata - 22982

6.3. Pisarnica

Pisarnica je u 2024. godini protokolirala i dostavila u rad općinskim službama:

- 4986 podnesaka upisanih u Djelovodnik predmeta i akata,
- 1284 podnesaka upisanih u Upisnik prvostupanjskih predmeta,
- 4 podneska upisanih u Upisnik drugostupanjskih predmeta,
- 719 računa upisana u Knjigu računa,
- 61 podnesaka upisanih u Djelovodnik financija,
- 28 podnesaka upisanih u Djelovodnik Povjerenstava na razini općine,
- 30 podnesaka upisanih u Djelovodnik Povjerenstva za studentske novčane pomoći,
- 15 pravdanja utrošenih sredstava
- 5678 podnesaka putem Interne dostavne knjige dostavila u rad ovlaštenim organizacijskom jedinicama odnosno radnim tijelima,
- 6274 predmeta poslala putem elektronskog protokola,
- 8312 preporučenih pošiljki,
- 700 običnih pošiljki,
- 245 pošiljki neposredno na ruke dostavila Općinskom načelniku,
- 42 pošiljke Općinskom vijeću,
- 164 pošiljke katastru,
- 151 izvješće o smrti za branitelje,
- 172 rješenja o isplati za novorođenu djecu financijama,

- 106 poruka Načelniku,
- 777 poruka branitelja,
- 327 poruka Odsjeku za gospodarstvo,
- 279 poruka imovinsko pravnoj službi i graditeljstvu,
- 9 poruka Žalbenom vijeću,
- 20 poruka Odsjeku za financije

6.4. Arhiva

Općinska Arhiva u proteklom periodu obavljala je zaprimanje i odabir arhivske građe. Arhivirano je 4859 predmeta . Iz Arhiva je izdano 634 foto preslika dokumenata.

Za potrebe mirovinskog staža za sve djelatnike izvršena je popuna obrazaca M 4 (prijava podataka o plaći, naknadi plaće i stažu osiguranja), kao i 29 prijava za nove djelatnike i 32 odjava za djelatnike kojima je prestao radni odnos i iste dostavljene Poreznoj ispostavi Čitluk i 8 uvjerenja o radnom stažu.

Agenciji za državnu službu F BiH, Odjeljenju za HNŽ i ŽZH Mostar dostavljeni E-kartoni za 9 službenika i E-kartoni za 5 namještenika.

6.5. Ostalo

Svaka fizička i pravna osoba ima pravo pristupa informacijama koje su pod kontrolom javnog organa, a svaki javni organ ima odgovarajuću obvezu da te informacije priopći. Pravo pristupa im može biti ograničeno samo na način i pod uvjetima utvrđenim Zakonom o slobodi pristupa informacijama. U modernim demokratskim društvima, uspješnost procesa izrade i usvajanja politike izravno ovisi o uspješnosti kanala komunikacije između institucija moći i stanovništva same države.

Informacija mora biti dostupna – kako bi građani mogli iskoristiti svoje demokratsko pravo da razumiju i utječu na izradu i implementaciju politika, programa ili službi. Zakon se primjenjuje za sve informacije koje u bilo kojem obliku javno tijelo posjeduje, uključujući pravne osobe koje se bave javnim radom. Također pruža široko pravo pristupa bilo kojoj osobi ili pravnom tijelu, kako unutar tako i izvan BiH.

Zahtjev za informacijama mora biti u pisanom obliku. Kada nadležni javni organ odobri pristup informaciji u cijelosti ili djelomično, rješenje o tome dostavlja podnosiocu zahtjeva.

U 2024.godini Služba je zaprimila 14 zahtjeva za pristup informacijama, 11 zahtjeva je riješeno u zakonskom roku, 1 zahtjev je riješen izvan zakonskog roka, te su 2 zahtjeva u obradi.

O postupanju u ovakvim zahtjevima redovito se izvještuje Parlament Federacije BiH i Ombudsman za ljudska prava.

U svezi rada sa mjesnim zajednicama Služba je tijekom godine upisivala promjene koje se odnose na izbor tijela u mjesnim zajednicama, pozivala iste na obveze izbora i izdavala odgovarajuća rješenja ili uvjerenja. U 7 mjesnih zajednica su izvršeni reizbori što je uvedeno u Registar mjesnih zajednica.

Općinska služba, odnosno Odsjek za društvene djelatnosti i branitelje je na kraju 2023.godine ostao bez dvije državne službenice (jedne rukovodeće-šef odsjeka i stručne suradnice) i ostaje neizvjesno da li će se popunjavati te pozicije i koje poslove će odrađivati preostali državni službenici u ovoj službi ili pak u drugim službama

Molim da se u svezi ovih upražnjenih mjesta razmotri optimalno zapošljavanje, te poslovi i zadaci adekvatnije formuliraju u samom Pravilniku.

Tijekom 2024.godine većina državnih službenika je, pored redovitih radnih zadaća, bila zadužena za rad u raznim povjerenstvima i radnim grupama, te su svoje obveze uredno izvršavali. Neki od njih su za takove poslove novčano nagrađeni, a neki od njih su takove poslove radili bez naknade, te oni koji ne primaju naknadu često iskazuju svoje nezadovoljstvo prema neposrednom rukovoditelju. Stoga koristim ovu prigodu da se o ovome pitanju učini napor da se novčano nagrade i oni djelatnici koji ne primaju nikakvih dodatnih naknada.

POMOĆNIK NAČELNIKA

Ilko Prusina, dipl. iur., v.r.

❖ OPĆINSKA SLUŽBA ZA FINACIJE**7. SLUŽBA ZA FINACIJE**

Općinska služba za financije obavlja poslove knjigovodstvene evidencije svih uplata i isplata, plaćanja i evidentiranje računa i njihovo knjiženje, obračun i isplatu plaća, priprema prijedlog plana proračuna i prati njegovo izvršenje i sl. Služba tromjesečno dostavlja financijska izvješća Načelniku općine i Ministarstvu financija HNŽ-a u Mostaru, a polugodišnja izvješća usvaja i Općinsko vijeće na svojim sjednicama. Navedene poslove obavljaju šef računovodstva, likvidator, blagajnik, glavni knjigovođa i dvoje financijskih knjigovođa. Jedan djelatnik obavlja poslove u prijemnoj službi, a jedan vrši poslove vezane za javne nabave. Knjigovodstvena evidencija se vodi i knjigovodstvene promjene se knjiže elektronski kroz glavnu knjigu. Pored financijskih poslova za Općinske službe naša služba radi plaćanje računa, obračun plaće za Crveni križ.

U tijeku 2024. godine putem blagajne obrađeno je 122 izdataka i 66 primitaka na 48 blagajnička izvještaja. Od 01.01.2015. primjenjuje se novi Zakon o blagajničkom poslovanju. Ovim zakonom su ograničene isplate iz blagajne, pa sve isplate djelatnicima vrše putem žiro-računa. Iz blagajne se isplaćuju: dnevnicu i akontacija za službeni put, računi malih vrijednosti koje nije moguće platiti putem virmana i utržak od prodanih biljega.

Obrađeno je i proknjiženo 1461 bankovni izvadak žiro računa na 288 knjigovodstvenih temeljnica. Na kraju godine ispisane su i ukoričene 772 stranice glavne knjige po financijskim karticama i 70 stranice dobavljača.

Pored žiro računa na Unicredit Bank, Addiko banci i Razvojnoj banci proračun trenutno ima i dvanaest podračuna: - Podračun „Dani berbe grožđa“, - Podračun Ekološka pristojba, - Posebna pristojba za zaštitu od prirodnih nepogoda, – Podračun za prihod od uporabe cesta,- Podračun za prihod od vinjeta,- Podračun za komunalnu naknadu, Podračun za izgradnju dvorane srednje škole, -podračun za izgradnju dvorane u Osnovnoj školi Bijakovići, podračun za obilježavanje grobišta, podračun za mjesne zajednice, podračun za grantove F BiH i podračun za infrastrukturu u industrijskoj zoni. Knjiženja ovih podračuna se rade u sastavu proračuna.

Izdano je 84 faktura za: iznajmljivanje prostora, postavljanje baznih stanica za GSM mreže, za prodaju vinjeta za postavljeni bankomat. Na kraju godine su poslani Izvodi otvorenih stavki

svim vjerovnicima, a provjereni i vraćeni Izvodi otvorenih stavki koje smo dobili od naših dobavljača.

Kroz knjigu ulaznih faktura primljeno je 1752 fakture i sve su uredno proknjižene i plaćene.

Poslano je po protokolu 162 različita dopisa.

U knjizi ugovora evidentirano je 189 ugovora tijekom 2024 godine.

Kod Javnih nabava za nabavu roba , usluga i radove provedeno je 46 postupka izravnih sporazuma, 36 otvorenih postupaka i 13 postupaka konkurentskih zahtjeva, te sačinjen Plan javnih nabavki za 2025. godinu. Putem Agencije je objavljeno 130 obavijesti o nabavama i dodjeli Ugovora.

Od 2019. godine naša Služba je zadužena za elektronsku distribuciju Vinjeta za zonu posebnog prometnog ustroja i naknade za korištenje lokalnih prometnica u naseljima Međugorje, Bijakovići i Vionica. Vodimo evidenciju izdanih E vinjeta, ispostavljamo fakture Benzinskim crpkama i pravimo izvješća za povjerenstvo.

Također vršimo ažuriranje Jedinственог регистра korisnika naknada (fizičke osobe), pri Ministarstvu rada i socijalne skrbi F BiH. U 2024. U ovaj registar je u ovoj godini upisano 394 osoba u 86 tabela.

7.1. Izvješća 2024

7.1.1. Mjesečna izvješća

- **Obrazac 3 Javni prihodi općinskih proračuna** – dostavljen je svakog mjeseca Ministarstvu financija HNŽ-a u Mostaru.
- **Obrazac za internetsko izvješćivanje o ukupnim prihodima i rashodima** – dostavljen je svakog mjeseca Odjelu za makroekonomsku analizu Uprave za neizravno oporezivanje u Sarajevo i Banja Luku.
- **Obrazac 2001 Specifikacija za isplatu plaća**, sa pregledom bruto plaća, poreza i doprinosa na plaću- dostavljen je svakog mjeseca u Poreznu upravu
- **Obrazac 2003 Specifikacija za isplatu dodatnih primanja** (isplate vijećnicima, djelatnicima po Ugovoru o djelu, članovima raznih povjerenstava i ostalih dodatnih primanja, mjesečno oko 30 obrazaca) – dostavljeni se prilikom isplata u Poreznu upravu.

- **Obrazac OLP o svim primanjima** svakog djelatnika po mjesecima, vijećnika i člana izbornih povjerenstava po svakoj isplati. U ovom obrascu je pregled svih isplata sa porezom i doprinosima.
- **Obrazac GIP 1022** – Godišnje izvješće o plaćama svake godine je dostavljen Poreznoj upravi sa rokom do 31.01. za prošlu godinu. GIP je dostavljen za svakog radnika pojedinačno i neophodan je za podnošenje poreznih prijava.
- **Obrazac RAD 1** o plaćama i drugim primanjima djelatnika – dostavljan je jednom mjesečno Službi za statistiku F BiH.
- **Obrazac RAD 1G** o strukturama uposlenih i plaćama sa stanjem 31. ožujka tekuće godine- dostavljen je jednom godišnje do 31.05.2024.godine Službi za statistiku HNŽ/K Mostar

Od stupanja na snagu Zakona o porezu na dohodak čuvamo i ažuriramo Porezne kartice za naše djelatnike. Djelatnici koji primaju dohodak po više osnova dužni su uzeti poreznu karticu i sami podnijeti poreznu prijavu i zahtjev za povrat poreza ukoliko na to imaju zakonsko pravo.

7.1.2. Tromjesečna izvješća

- Obrazac 1 Pregled prihoda, primitaka i financiranja
- Obrazac 2 Pregled o prihodima, primicima i financiranju po ekonomskim kategorijama
- Obrazac 3 Rashodi i doznake iz proračuna po ekonomskim kategorijama
- Obrazac 4 R rashodi po ekonomskim kategorijama
- Obrazac 5 Posebni podaci o plaćama i broju uposlenih
- Obrazac 6 Posebni podaci o tekućim i kapitalnim grantovima
- Obrazac 7 Unakrsna klasifikacija rashoda proračuna po ekonomskoj i funkcionalnoj klasifikaciji
- Obrazac 8 Registar doznaka iz tekuće pričuve
- Obrazac 9 Registar grantova političkim strankama, društvenim organizacijama i javnim medijima

Sva ova tromjesečna izvješća su dostavljena Načelniku i Ministarstvu financija HNŽ-a, a polugodišnja i završna izvješća su prezentirana i usvojena na Općinskom vijeću.

Tromjesečno dostavljamo i izvješće Ministarstvu financija FBiH o stanju duga po kreditima na Obrascima A2 i B2.

7.1.3. Godišnja izvješća

- Obrazac PR Račun prihoda i rashoda
- Obrazac BS Bilanca stanja
- Obrazac NT Iskaz o novčanim tijekovima
- Obrazac KIF Iskaz o kapitalnim izdacima i financiranju
- Obrazac GIB Godišnji iskaz o izvršenju proračuna
- Obrazac 5 Posebni podaci o plaćama i broju uposlenih
- Obrasci A-G o stanju osnovnih sredstava i obračun amortizacije
- Godišnje izvješće o investicijama
- Godišnje izvješće o obračunatom i uplaćenom posebnom porezu za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća
- GIP godišnje izvješće o primanjima djelatnika, porezu i doprinosima

Gore navedeni obrasci su 30.06. i 31.12. 2024.godine dostavljeni FIP-u, Službi za statistiku F BiH i načelniku, a Godišnji iskaz o izvršenju proračuna za 2024. Općinskom vijeću na usvajanje.

U period 20.11. – 19.12.2024. imali smo inspekcijsku kontrolu Sektora za inspekcijski nadzor Ministarstva financija HNŽ-a. Kontroliran je namjenski utrošak sredstava dodijeljenih iz proračuna HNŽ-a za period 01.01.2024.- 31.07.2024. godine.

Služba je uradila i Rebalans plana proračuna za 2024. godinu, nacrt Plana proračuna za 2025. godinu, za koji smo zatražili i dobili smo pozitivno mišljenje Ministarstva financija HNŽ-a, te usvojili Plan proračuna za 2025. godinu.

Svake godine do 31.03. izrađujemo prijedlog DOP-a (Dokument okvirnog proračuna za 3 godine). U 2024. smo izradili DOP 2025-2027. i dostavili ga Načelniku i Ministarstvu financija HNŽ/K Mostar. Navedeni dokument treba usvojiti Općinsko vijeće, što kod nas nije urađeno.

U ovome Izvješću nisu prikazani financijski pokazatelji, koji su detaljno razrađeni u tablicama i bilješkama izvršenja Proračuna za 2024., usvojeni od strane Općinskog vijeća i objavljeni u Službenom glasilu Općinskog vijeća općine Čitluk.

v.d. PROČELNIK SLUŽBE ZA FINACIJE

Mirjana Klepić, dipl. oec., v.r.

❖ OPĆINSKA SLUŽBA ZA CIVILNU ZAŠTITU

Općinska služba za civilnu zaštitu općine Čitluk je tijekom 2024. godine djelovala sukladno federalnom Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i Zakonu o zaštiti od požara i vatrogastvu kao i nalogima i drugim podzakonskim aktima federalne i županijske uprave civilne zaštite.

Služba je samostalna od konca 2008. godine, radilo se na kadrovskom jačanju, a u materijalno-tehničkom smislu od prije dvije godine situacija se popravila osobito u vatrogastvu. Službu sam preuzeo tijekom 2011. godine te se počelo raditi na popuni djelatnika sukladno Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu jedinstvenog općinskog tijela uprave i stručnih službi općine Čitluk što je dobrim dijelom realizirano. Izgradnjom Vatrogasnog doma predstoji nam uvođenje treće smjena i konačna popuna delatnika prema Pravilniku koji je usvojen prošle godine na Općinskom vijeću općine Čitluk.

Poslovi i radni zadaci iz nadležnosti Službe obavljaju se bez unutarnjih ustrojbenih jedinica. Razlog ne ustrojavanja Službe po manjim općinama je financijske prirode gdje zakonski propisi nalažu da se služba formira od tri odsjeka a sama vatrogasna postrojba bi trebala brojiti minimalno 12 vatrogasaca.

Također je Služba bila uključena oko donošenja Procijene ugroženosti od požara kao i Plan zaštite od požara HNŽ-e koji je na skupštini HNŽ-a prije sedam godine i usvojen i prošle godine ažuriran.. Služba također dostavlja informacije u svezi izmjene Procjene ugroženosti HNŽ-e od prirodnih i drugih nesreća svake godine.

U sastavu Službe je Operativni centar civilne zaštite gdje je uposlen jedan djelatnik koji radi na prikupljanju podataka i informacija. Pored redovitih zadaća u Operativnom centru civilne zaštite, djelatnik je obnašao i ostale poslove i zadaće koji su se pojavljivali tijekom godine (sudjelovanje u akcijama spašavanja ljudi i materijalnih dobara uslijed požara). Prostor u kojem radi Operativni centar civilne zaštite je renoviran ali nema adekvatnu opremu da bi kvalitetno obavljao poslove iz svoje nadležnosti. Upraznjeno mjesto zbog odlaska u mirovinu djelatnika, popunili smo premještanjem unutar službe na temelju članka 19. Zakona o namještenicima u organima državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine F BiH“, broj: 43/99,32/00 i 49/05) i Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu Jedinstvenog općinskog tijela uprave i stručnih službi općine Čitluk.

Služba je tijekom 2024.godine upućivala dopise, zahtjeve, prijedloge prema višim instancama te su zahtjevi za pomoć u opremanju vatrogasne postrojbe urodili plodom gdje je Uprava za civilnu zaštitu i vatrogastvo HNŽ-a nastavila kontinuirano donirati vatrogasnu opremu, (prijašnjih godina sufinancirala kupovinu navalnog vozila-cisternu, donirala interventno-tehničko vatrogasno vozilo, dron za izviđanje terena i deset naprtnjača, vozilo za šumske požare volkswagen crafter), dobili smo cisternu Man kapaciteta 6000L. Na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite koja je zadužena da u skladu sa svojim nadležnostima učestvuje u aktivnostima na usuglašavanju metodologija za procjenjivanje šteta od nepogoda i katastrofa, kao i uvođenje Desinventer baze podataka u BiH (Desinventer Sendai) te mapiranje rizika kroz regionalni atlas smo se uključili. Federalna uprava civilne zaštite sa predstavnicima IPA DRAM BiH RG po pitanju Desinventer Sendai provela je aktivnosti na organiziranju i provođenju obuke za predstavnike Službi civilne zaštite kako bi ih osposobili za operatere Desinventer Sendai.

Prije dvije godine smo izradili i usvojili sve planske dokumente: Procjena ugroženosti od požara općine Čitluk, Procjena ugroženosti ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nepogoda kao i Plan zaštite od požara i Plan zaštite ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nepogoda. Sada nam predstoji pratiti stanje na terenu i po potrebi ažurirati ih.

Svi dokumenti tretiraju područje zaštite od elementarnih nepogoda i drugih nesreća i zaštite od požara i njihov glavni cilj je smanjenje rizika od katastrofa.

Služba je u suradnji sa mjesnim zajednicama trasirala protupožarni put od Vionice do Lovačke kuće u Krehin Gradcu tu dužini dva kilometra što ćemo nastaviti ove godine prema Blizancima i Krućevićima. Javni natječaj je proveden i čekamo izvođača da uđe u posao.

Djelatnici Službe su tijekom 2024. godine surađivali sa građanima, policijom, timom za uništavanje neeksplozivnih ubojitih sredstava i prikupljanju odbačenog oružja i streljiva kao i suradnja BHMIC-a RU Mostar. Ove godine nismo imali prijava građana o nađenim neeksplozivnim sredstvima (ručne bombe i pješadijsko streljivo itd.). Što se tiče suradnje u uklanjanju i tehničkom izviđanju površina sa zaostalim neeksplozivnim sredstvima preko BHMIC-a i dalje prikupljamo informacije i provjeravamo istinitost dojava te uklanjamo neeksplozivna sredstva.

U suradnji sa češkom organizacijom „People in need“ radimo na implementaciji aplikacije rano upozoravanje građana prilikom prirodnih elementarnih nepogoda.

8. PROTUPOŽARNA JEDINICA – PROFESIONALNA VATROGASNA POSTROJBA ČITLUK

U sklopu Općinske službe civilne zaštite djeluje vatrogasna postrojba kao stručna organizacija čija djelatnost obuhvaća aktivnosti na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom i eksplozijom, pružanju tehničke pomoći u nezgodama i opasnostima izazvanih prirodnim i drugim nepogodama, sudjelovanje u provođenju preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija, te obavljanje drugih poslova vezanih za zaštitu i gašenje požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Vatrogasna postrojba broji 9 (devet) djelatnika, od toga zapovjednik vatrogasne postrojbe VSS, vatrogasac-serviser jedan djelatnik SSS, te sedam vatrogasaca sa SSS.

Prosječna starost vatrogasaca je 49 godina, što ukazuje na potrebu pomlađivanja, a to možemo postići zapošljavanjem novih djelatnika ili prebacivanjem djelatnika kroz općinsku upravu. Svi djelatnici imaju položene ispite u skladu sa zakonom. Tijekom sezone zaposleno je 13 sezonskih gasitelja s kojima je izvršena obuka.

Svi vatrogasci posjeduju osobnu i skupnu zaštitnu opremu. Vatrogasna postrojba posjeduje vatrogasnu opremu za sve vrste intervencija. U 2024 godini nabavljena je slijedeća oprema:

- teleskopske ljestve,
- haligan alat,
- kompresor,
- mazalica,
- naprtnjače za gašenje požara V25,
- vatrogasne cijevi,
- mlaznice,
- prah,
- ostala sitna vatrogasna oprema.

Postrojba od značajnih osnovnih sredstava na raspolaganju ima: višenamjensko vozilo Volkswagen T5, višenamjensko vozilo Crafter, vozilo za gašenje šumskih požara Amarok, kombinirano tehničko-navalno vozilo Mercedes, auto-cisterna Man, auto-cisterna TAM, dva navalna vozila Mercedes, terensko vozilo Nissan Patrol, Rozenbauer pumpa i ostala manje

vrijedna oprema. Vatrogasna oprema je redovito održavana, te smo sva vozila temeljito servisirali i registrirali.

Najveći problem nam predstavlja prostor u kojem smo smješteni. Smještajni prostor Vatrogasne postrojbe Čitluk po svojoj lokaciji, kao i po drugim karakteristikama ne zadovoljava današnje potrebe pa je to jedno od najaktualnijih problema koje traži hitno rješenje. On je kočnica daljnjeg razvoja i djelotvornijeg rada. Njegova lokacija ne daje garanciju za brzu i efikasnu intervenciju. Sam prostor također ne zadovoljava smještaj vozila i opreme. Čitlučke vatrogasce treba preseliti iz centra grada jer ta pozicija znatno otežava njihov rad i mobilnost.

Lokacija je dosta ne uvjetna i veliki problem prilikom izlaska vatrogasnih vozila na intervencije predstavljaju nepropisno parkirana vozila na požarnom putu pored zgrade općine. Izradili smo glavni projekt i proveli natječajnu proceduru za odabir najpovoljnijeg ponuđača za izgradnju novog Vatrogasnog doma koji će biti smješten u sklopu nogometnoga stadiona na Barama.

Osim postojeće vatrogasne opreme radi poboljšanja kvalitete rada vatrogasaca na vatrogasnim intervencijama, potrebno je nabaviti dio nove vatrogasne opreme i sredstava za gašenje koja nedostaju vatrogasnoj postrojbi.

Glavna smjernica rada u narednom razdoblju biti će orijentirana na operativnom i taktičkom planiranju opremanja postrojbe i obuci vatrogasaca.

Pregled intervencija:

Mjesto nastanka požara na području općine Čitluk za period 2022.-2024. godine:

	GODINA	2022.	2023.	2024.
1.	Šume i šumsko zemljište	245	147	173
2.	Poljoprivredno zemljište	116	55	84
3.	Objekti	19	9	6
4.	Ostalo	24	22	27
	UKUPNO	404	233	290

Uzroci nastanka požara prema statističkim izvještajima za period 2022.-2024. godina:

	GODINA	2022.	2023.	2024.
1.	Nehat i nepažnja	252	168	198
2.	Namjerno	70	29	42
3.	Dječja igra	15	5	4
4.	Eksplozije	1	-	-
5.	Neutvrđeni	21	13	19
6.	Elektro instalacije	23	7	11
7.	Ostalo	22	11	16
	UKUPNO	404	233	290

U 2024. godini dva puta smo intervenirali na teritoriju susjednih općina (Mostar i Ljubuški). Naša procjena da je izgorjelo oko 30 ha površina od toga većinom makija i nisko raslinje a bilo je i par vinograda.

Iako smo po površini jedna od najmanjih općina u županiji, zbog konfiguracije terena i broja požara jedna smo od požarno najopterećenijih općina u županiji.

Imali smo 6 intervencija na objektima, u jednoj intervenciji je došlo do nastanka veće materijalne štete: trgovina Marela u Čitluku..

Zahvaljujemo se mještanima na pomoći kod gašenja šumskih požara. Broj požara oscilira po godinama, što ovisi o vremenskim prilikama, ali se može konstatirati velika nepažnja i nemarnost pojedinaca prema prirodi koja se svaki dan sve više devastira.

8.1. Prijedlog mjera za poboljšanje stanja u oblasti Općinske službe civilne zaštite

Planiranje mjera kroz poboljšanje programa rada Službe civilne zaštite:

- spojiti dežurstvo u Operativnom centru i u protupožarnoj jedinici -vatrogastvu (*po mogućnosti opremiti odgovarajućom opremom*);
- raditi na ustroju i imenovanju stožera, povjerenika i postrojbi opće namjene u mjesnim zajednicama (*uvjet izbor u mjesnim zajednicama i financijske mogućnosti*);
- planirati i obavljati permanentnu obuku stožera, povjerenika i postrojbi civilne zaštite;

- prijedlog da se Služba za civilnu zaštitu preimenuje u Službu za civilnu zaštitu i vatrogastvo kako bi se napravile ustrojbene jedinice (financijske mogućnosti).

Planiranje mjera kroz poboljšanje program rada protupožarne jedinice - profesionalne vatrogasne postrojbe:

- planiranje i realizacija programa nastave (teoretske i praktične);
- planiranje i realizacija programa tjelesne pripreme;
- planiranje realizacija unapređenja preventivne zaštite od požara;
- izgradnja i uređenje vatrogasnoga doma;
- suradnja sa dobrovoljnim i profesionalnim vatrogasnim postrojbama u HNŽ i
- susjednim općinama;
- suradnja sa hitnom medicinskom pomoći, policijom i vojskom;
- suradnja sa stručnim institucijama i pojedincima iz područja zaštite od požara te
- drugih područja;
- planiranje i provedba promotivnih aktivnosti u cilju podizanja kulture zaštite od
- požara.

POMOĆNIK NAČELNIKA

Ivan Ostojić, dipl. ing. polj., v.r.